

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg, den 1. marts 2005

Socialudvalget
L 25 - Bilag 1
Offentlig

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Ad
**L 25 – Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed på det sociale område
(Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)
Af ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Lars Barfoed).**

Lovforslaget er en genfremsættelse af et tilsvarende lovforslag (L85) fra Folketingsåret 2004-05, 1.samling.

L 85 var til 1. behandling og blev derefter henvist til Socialudvalget. Udvalget stillede 19 spørgsmål til den daværende familie- og forbrugerminister til skriftlig besvarelse, og spørgsmålene blev besvaret inden valgets udskrivelse. Endvidere modtog udvalget de høringssvar, Ministeriet for familie og forbrugeranliggender havde modtaget i forbindelse med en forudgående høring over forslaget, samt et notat herom.

Til orientering vedlægges det materiale, der forelå i forbindelse med den tidligere behandling. Efter aftale med Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender omdeles høringssvar og høringsnotat ikke på ny, da der ikke er modtaget yderligere høringssvar eller foretaget ændringer i det foreliggende.

Med venlig hilsen

Jakob Heltoft,
udvalgssekretær.

Til Folketingets Socialudvalg

26. november 2004

Undersøgelse om private leverandører og frit valg på børne- pasningsområdet

Regeringen har fremsat L85 "Lov om private leverandører af dagtilbud - pengene følger barnet".

Det Kommunale Kartel, PMF, BUPL og FOA, har foretaget en gennemgribende undersøgelse af fagfolkernes forventninger til private leverandører på området og erfaringerne med de nuværende frit valgs ordninger. Undersøgelsen blev omtalt i Politiken den 20. november (s.3).

Undersøgelsen består af 39 personlige interviews med institutionsledere, dagplejere og ledere af pladsanvisningerne samt en skriftlig rundspørge blandt pladsanviserne i kommunerne.

Undersøgelsen viser, at regeringens ambitioner på området ikke vil blive opfyldt med den ny lovgivning - den vil ikke give en "mangfoldig vifte af tilbud" og øge fleksibiliteten.

Blandt fagfolkene er der desuden en vis frygt for social og kulturel opdeling i form af eksempelvis "luksusbørnehaver" og institutioner med ekstreme værdisæt.

Undersøgelsen viser bl.a. også, at det frie valg på området gennem de seneste år reelt er blevet mindre, når man ser på valgfriheden inden for kommunegrænserne.

Hovedresultater i undersøgelsen vedrørende private leverandører

Ingen tro på marked for nye private institutioner

8 ud af 10 ledere af pladsanvisninger tror ikke på, at privatinstitutioner vil blive udbredt. Baggrunden for denne vurdering er, at de eksisterende rammer for de kommunale institutioner er så decentraliseret og varieret, at de private ikke vil kunne bidrage med noget nyt inden for de samme økonomiske rammer som de kommunale. To pladsanvisere svarer ikke på spørgsmålet.

Note (fra udvalgsekretariatet):

De omtalte bilag er fremlagt til udlån og kan rekvireres ved henvendelse til Lone Klinke tlf.

5542

Ingen opstartere af private institutioner

16 ud af 20 institutionsledere ønsker ikke selv at oprette en privat institution. De har tilstrækkelig frihed og vil ikke undvære det tætte samarbejde mellem de eksisterende institutioner. To svarer "måske" på spørgsmålet, to svarer ikke.

Pasningsgaranti og pressionsmuligheder

I kommuner med en stor andel af selvejende institutioner er der fare for, at pasningsgarantien ryger, hvis de selvejende vælger at blive private, for så mister kommunen sin anvisningsret. Samtidig ligestiller det nyfremsatte lovforslag i højere grad private institutioner med selvejende hvad angår administrationstilskud, så overgangen fra den ene type til den anden lettes.

De selvejende institutioner vil få en styrket forhandlingsposition over for kommunerne, da de kan "true" med at blive private institutioner.

Luksusinstitutioner og institutioner med ekstreme værdisæt

Fem af de adspurgte pladsanvisere forventer, at der vil komme institutioner, der bygger på religiøse værdisæt, dog kun i tætbefolkede områder med tilstrækkeligt befolkningsunderlag. Flertallet af de adspurgte institutionsledere forventer, at der vil komme enkelte "luksusinstitutioner" i de mest velstillede områder.

Ingen tro på at private deltager ligeså aktivt i pædagogisk samarbejde

Kun en ud af 10 ledere af pladsanvisning og daginstitutioner forventer, at private institutioner vil være lige så gode til samarbejdet mellem skole, SFO, forvaltning og institution omkring det enkelte barn og det pædagogiske udviklingsarbejde som en kommunal institution. De fleste tror, at samarbejdet vil lide skade.

Vedlagt er følgende:

1. Undersøgelsens hovedresultater
2. Sammenfatning
3. "Frit valg og profitbørnehaver - kommunernes holdning" (undersøgelse baseret på personlige interviews)
4. "Børnepasning og valgfrihed - en rundspørge til kommunerne" (skriftlig rundspørge)

Desuden vedlægges tidligere henvendelse fra FOA, PMF og BUPL af 18. maj 2004 (bilag 47) i forbindelse med L207 fremsat af socialministeren i samling 2003/2004.

Med venlig hilsen

Claus Wendelboe, udviklingschef
Det Kommunale Kartel

L 85 – Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)

Af ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Henriette Kjær)

L 85 Om private leverandører af dagtilbud.

Til udvalgsbehandling

Frist for spørgsmål

09.12.2004 Iværksat

Frist for svar

16.12.2004 Iværksat

Frist for politiske bem. og ÆF

10.01.2005 Iværksat

Betænkning

20.01.2005 Foreløbig

Socialudvalget

L 85 - Bilag 1

Offentlig

MODTAGET

12 NOV. 2004

Den Centrale indlevering

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Folketingets Socialudvalg

DEPARTAMENTET
Familie og beskæftigelse

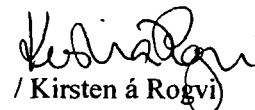
J.nr. 210-18
Meaa

Hermed følger - i 70 eksemplarer - høringssvar til L 85 - Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud - pengene følger barnet)

Til udvalgets orientering vedlægges høringssvar til lovforslag L 85 - Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud - pengene følger barnet)

Endvidere vedlægges høringsnotat med hovedtræk fra høringssvarene og bemærkninger til samme.

Henriette Kjær

/ Kirsten á Rogvi

12. november 2004
Meaa

J.nr. 218-10

Høringsnotat

om

Lovforslag nr. L 85

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område
(Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)

Lovforslaget om private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet blev sendt til høring den 8. oktober 2004 hos organisationer og myndigheder med svarfrist den 20. oktober 2004 kl. 12.00.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har modtaget svar fra: Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Pædagogisk Medhjælper Forbund (PMF), Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA), Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), Socialpædagogernes Landsforbund (SL), Kommunernes Landsforening (KL), Amtsrådsforeningen, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Det Centrale Handicapråd og De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI).

Foruden de organisationer og myndigheder, hvortil lovforslaget var sendt i høring, har Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender modtaget svar fra den selvejende institution Munkebakken.

Kopi af høringssvarene vedlægges.

Følgende organisationer har ikke bemærkninger til lovforslaget: Foreningen af Socialchefer i Danmark og Amtsrådsforeningen

Hovedtrækkene i høringssvarene kan sammenfattes i følgende punkter - samt ministeriets kommentarer hertil.

1. Kommunens styringsmuligheder/ overkapacitet

KL anser lovforslaget som et brud på den gældende økonomiaftale, hvor kommunerne har indgået aftale om, at de skal tilpasse udgiftsniveauet i takt med udviklingen i børnetallet for at kunne frigøre ressourcer til områder med stigende udgiftsbehov.

I nogle af høringssvarene bliver det fremhævet, at det med lovforslaget bliver svært at styre kapaciteten på dagtilbudsområdet og at lovforslaget

vil medføre overskudskapacitet med deraf følgende merudgifter på dagtilbudsområdet.

Kommentar:

Allerede i dag er der behov for at kommunen kan tilpasse kapaciteten ved fx ændring i børnetal, flyttemønster, forældrenes valg af pasningsform etc. Der er således ikke tale om nogen grundlæggende ændring af kommunens behov for styringsmuligheder.

Lovforslaget bygger på et taxameterprincip. Privatinstitutioner får først et tilskud, når der er et barn, der bliver optaget i institutionen. Dette barn skal – for at få det kommunale tilskud – være blevet tilbudt en plads i den kommunale forsyning. Det er herefter kommunens opgave at tilpasse i sin egen forsyning.

Det står generelt kommunerne frit for, i forhold til hvilke dagtilbud de vil foretage tilpasningen, herunder også i forhold til det faldende børnetal, og dermed også når private leverandører etablerer sig. Samlet set vurderes forslaget at være udgiftsneutralt for kommunerne, da kapacitetstilpasninger efter kommunens valg kan omfatte både forholdsvis billige og dyrere dagtilbud. Ligesom driftstilskuddet skal svare til det gennemsnitlige tilskud til aldersgruppen. Hermed tages der højde for den kommunale variation i sammensætningen af dagtilbudstyper.

2. Tilskud

Børne- og Kulturchefforeningen vurderer, at bygningstilskud til privatinstitutioner vil betyde en øget udgift for kommunal børnepasning, da det i realiteten ikke vil være muligt at tilpasse den kommunale bygningsmasse i samme grad, som der vil blive udbetalt bygningstilskud til børn i privatinstitutioner. Københavns Kommune vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt, at der ikke er mulighed for at differentiere tilskuddet til bygningsudgifterne.

KL angiver, at den afregningstakst, der er foreslået i lovforslaget strider imod hensynene til de økonomiske styringsmuligheder, da taksten også indeholder kommunens faste omkostninger. KL mener, at afregningen bør afspejle den udgiftsreduktion, som kommunen kan gennemføre, når en borger vælger en privat leverandør.

Københavns Kommune har i sit høringssvar angivet, at lovforslaget ikke giver mulighed for at en kommune kan differentiere tilskud til privatinstitutioner afhængigt af institutionens åbningstid.

BKF anser, at det kommunale beredskab til sikring af pasning af børn fra privatinstitutioner (i forbindelse med konkurs eller pludselig ophør) vil blive medfinansieret af egenbetalingen i den kommunale børnepasning.

Kommentar:

De nuværende bygningstilskud til de selvejende institutioner ydes på forskellig vis. Med L 85 er der lagt op til en standardiseret løsning i forhold

til bygningstilskuddet for de private leverandører, hvor det alene omfatter den huslejerelaterede udgift. Størrelsen af tilskuddet fastsættes svarende til de gennemsnitlige bygningsudgifter (huslejerelaterede udgifter) pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende institutioner i kommunen. For kommuner uden selvejende daginstitutioner for aldersgruppen vil der blive fastsat en tilbagefaldsregel, hvorefter at driftstilskuddet forhøjes med en bestemt procentdel. Denne procentdel vil blive fastsat i en kommende bekendtgørelse på baggrund af en undersøgelse af kommunernes nuværende huslejerelaterede udgifter til selvejende institutioner, som netop er foretaget. På den måde sikres det, at kommunerne ikke påføres yderligere udgifter end de har i dag samtidig med, at det tilsigtes i videst muligt omfang at sidestille private leverandører med eksisterende selvejende institutioner, så de får bygningstilskud i samme omfang som de selvejende institutioner.

Der er efter høringsrunden foretaget en præcisering af bemærkningerne til lovforslaget, så kommunerne i beregningsgrundlaget kan tage højde for institutionernes åbningstid. Kommunerne kan dermed nedsætte tilskuddet i forhold til privatinstitutioner med begrænset åbningstid.

Det kommunale beredskab vil ikke blive finansieret af egenbetalingen i den kommunale børnepasning, da kommunen i sine kriterier for godkendelse jf. § 11 a, stk. 1. fx kan stille krav om en driftsgaranti. I en situation hvor en privatinstitution går konkurs eller pludselig ophører, vil kommunen med en driftsgaranti kunne forebygge, at det giver problemer.

3. Undersøgelsen om administrationsbidrag mv.

Der bliver i flere af høringssvarene spurgt til den undersøgelse, der skal ligge til grund for beregningen af tilskud.

Kommentar:

Hensigten med at indføre et frivilligt administrationsbidrag til selvejende institutioner er så vidt muligt at ligestille vilkårene for selvejende institutioner med vilkårene for de kommunale dagtilbud.

Med henblik på at kunne fastsætte administrationsbidraget har ministeriet bedt Styrelsen for Social Service om bl.a. at indsamle oplysninger om de nuværende udgifter til administration under den kommunale forsyning efter servicelovens §§ 9-11 til børn i alderen 0-5 år, dvs. herunder også til selvejende institutioner. Indsamlingen er gennemført som en spørgeskemaundersøgelse i alle landets kommuner, hvor 256 kommuner har besvaret spørgeskemaet svarende til 94 pct. af kommunerne. De udgifter til administration, som kommunerne er blevet bedt om at medtage i opgørelserne er udgifter til løn-, bogførings-, regnskabs- og revisionsopgaver, personale juridisk bistand, pædagogisk konsulentbistand samt vejledning af bestyrelse.

Udover udgifterne til administration har Styrelsen for Social Service indsamlet oplysninger om huslejerelaterede bygningstilskud til selvejende institutioner. Både bygningstilskud og administrationsbidrag fastsættes i en kommende bekendtgørelse på baggrund af de indhentede oplysninger fra kommunerne.

4. Godkendelse og tilsyn

KL er af den opfattelse, at den kommunale godkendelse og efterfølgende tilsyn ikke altid vil være tilstrækkeligt til at sikre kvaliteten, og at kommunerne vil have begrænsede muligheder for at undgå, at der opstår integrationsmæssige, sociale og andre problemer knyttet til privatinstitutioner. Også BUPLs opfattelse er, at mange kommuner ikke pt. kan være garant for et tilstrækkeligt finmasket system, der tilgodeser tilsynet med børn af svagt fungerende forældre.

Københavns Kommune fremhæver i deres høringssvar, at de finder det modstridende, at kommunerne gennem tilsynet skal sikre, at tilskuddet går til formålet og at kommunen i modsat fald kan og skal standse tilskuddet.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det uklart, om kommunen, såfremt betingelserne for den på et tidspunkt givne godkendelse ikke længere opfyldes, vil kunne trække godkendelsen tilbage.

Kommentar:

Kommunerne har en tilsynsforpligtelse i forhold til alle dagtilbud i kommunen, både kommunale og private. Det er således blandt andet kommunens forpligtelse som tilsynsmyndighed at sikre, at alle børn modtager den støtte, de har behov for, og at denne støtte løbende tilpasses og vurderes. Kommunen skal også i sit tilsyn have indsigt i personalenormering, personalekvalifikationer, pædagogisk læreplan osv. Dog skal kommunen ikke føre tilsyn med privatinstitutionernes økonomi. Det er institutionens eget ansvar.

Efter høringen er det i lovteksten efterfølgende præciseret, at kommunalbestyrelsen kan trække godkendelsen af privatinstitutionen tilbage, hvis privatinstitutionen ikke lever op til de kriterier, institutionen blev godkendt på baggrund af.

Endvidere er det i lovforslagets bemærkninger blev præciseret, at kommunen gennem tilsynet skal sikre, at tilskuddet ikke går til ulovlige formål. Kommunalbestyrelsen skal således gennem tilsynet påse, at tilskuddet samlet set lever op til centrale og lokale krav. Privatinstitutioner har dog mulighed for at trække et eventuelt overskud ud af driften. Dette skal være med til at styrke de private leverandørers incitament til at gå ind på markedet for dagtilbudsydelser. Organisationer, forældregrupper eller virksomheder behøver dog ikke at trække overskuddet ud for at etablere sig under denne ordning.

5. Optagelse og opsigelse

KL angiver, at der med lovforslaget er meget løse "forventninger" om samarbejde mellem kommuner og privatinstitutioner og et svagt formuleret forbud mod afvisning af at optage børn. BUPL finder det uheldigt, hvis der i privatinstitutionerne udvikles en praksis, hvor man reelt udelukker bestemte børn fra institutionen og spørger ind til, om et barns uønsket sprog og adfærd over for andre børn og voksne vil være en saglig opsigelses-

grund. Både DSI og Det Centrale Handicapråd sætter spørgsmålstegn ved, om lovforslaget giver de samme valgmuligheder for forældre til børn med handicap som andre forældre.

Kommentar:

Alle børn har som udgangspunkt adgang til optagelse i en privatinstitution. I lovteksten står det også tydeligt, at privatinstitutionen ikke kan afvise at optage børn, medmindre der ikke er plads i institutionen. Der kan imidlertid være institutioner, som ikke vil kunne tilgodese de særlige behov, som et barn med handicap måtte have. Sådan vil det også være med kommunale institutioner.

Da kommunen kan stille samme krav til privatinstitutioner som til øvrige institutioner, skal de sikre, at privatinstitutionen gennem sine optagelsesregler sikrer samme rummelighed i disse institutioner, som i de øvrige. Privatinstitutionerne kan altså ikke fastsætte optagelsesregler eller udvikle en praksis, der formelt eller reelt udelukker visse grupper fra en privatinstitution. Institutionen kan dog være oprettet med et særligt formål, som gør, at der gives fortrinsret til bestemte grupper af børn, fx institutioner med tilknytning til det tyske mindretal eller virksomhedsbørnehaver.

For at tydeliggøre, at forældre til børn med handicap ikke skal udelukkes fra at benytte en privatinstitution, er det efter høringen blevet præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at privatinstitutioner også skal være tilgængelige for børn med handicap. Børn med handicap, som ønskes optaget i en privatinstitution, kan alene nægtes optagelse, hvis institutionen ikke er indrettet eller kan indrettes til at varetage barnets behov eller hvis personalet ikke har tilstrækkelig kompetence til at varetage opgaven.

Endvidere er det i bemærkningerne til lovforslaget præciseret at hvis barnets handicap på forhånd er kendt, vil man oftest fra begyndelsen vide, om tilbuddet vil være egnet til at varetage barnets behov. Der kan dog også være tale om, at et barns handicap eller særlige behov først opdages eller afdækkes efter barnet er optaget i en privatinstitution, og det derfor kan være nødvendigt, at finde et bedre egnet dagtilbud til barnet. Der kan fx være tale om psykosociale vanskeligheder, autisme o.a.

Opsigelsesvarsel i privatinstitutionen er baseret på en aftale mellem forældrene og privatinstitutionen. Hvis forældrene fx ikke betaler for den service, som privatinstitutionen yder, må det betragtes som forældrenes opsigelse af aftalen med privatinstitutionen, og privatinstitutionen har ret til at opsiges barnet efter det aftalte opsigelsesvarsel. Uønsket sprog og adfærd over for andre børn og voksne vil være en pædagogisk opgave, der skal løses af det pædagogiske personale i privatinstitutionen, barnets forældre og efter en konkret vurdering i samarbejde med kommunen.

6. Negativ social arv, social og kulturel opdeling

KL og FOA er af den opfattelse, at lovforslaget ikke er med til at modvirke en negativ social arv og i flere af høringssvarene fremhæves det, at privatinstitutionerne kan tænkes at skabe en social og kulturel opdeling.

Kommentar:

Privatinstitutioner skal ligesom andre dagtilbud leve op til servicelovens formålsbestemmelse og reglerne om pædagogiske læreplaner, der pr. 1. august 2004 blev gjort obligatorisk i alle dagtilbud. Med de pædagogiske læreplaner skal det pædagogiske personale sikre, at der i dagtilbuddet bliver sat fokus på barnets potentialer og kompetencer, hvilket kan være med til at ruste den enkelte og dermed modvirke en negativ social arv.

For at imødegå integrationsmæssige problemer er servicelovens formålsbestemmelse ændret, så integration, samhørighed og demokrati er selvstændige elementer i formålet med alle dagtilbud.

Lovforslaget indebærer også, at privatinstitutioner selv kan fastsætte forældrebetalingen. Det giver mulighed for, at der bliver skabt konkurrence på prisen – både mellem private og offentlige og indbyrdes mellem private.

Priskonkurrencen gør, at det også bliver en mulighed, at privatinstitutioner sætter forældrebetalingen lavere eller på samme niveau som fx kommunale tilbud for at kunne konkurrere med de velkendte tilbud. Samtidig vil der formentlig være grænser for, hvor meget forældre vil betale for at få deres børn passet – også selv om forældrene evt. skulle have råd til at betale en hel del ekstra. Derudover vil det også være muligt at få fripladstilskud i privatinstitutioner.

7. Støttepædagoger (overenskomst, udgifter)

KL fremhæver i deres høringssvar, at der er et problem i forhold til støttepædagoger, da de ikke kan forpligtes til at arbejde i en privatinstitution, idet de ikke vil være omfattet af kommunernes lønningsnævns kompetence, og dermed af overenskomsterne.

Københavns Kommune angiver, at det i lovforslaget bør præciseres, hvilken kommune, der vurderer behovet for støtteressourcer, samt hvilken kommune, der forestår den pædagogiske opfølgning.

Kommentar:

Det må understreges, at lovgivningen står over overenskomsterne, og kommunerne skal tildele nødvendig støtte til børn, hvis de har et særligt behov for støtte. Dette gælder både for kommunale og selvejende dagtilbud og for de nye privatinstitutioner.

Der er efter høringen foretaget en præcisering af bemærkningerne til lovforslaget, for så vidt angår kommunens ansvar i forbindelse med valg af dagtilbud over kommunegrænsen. Det er opholdskommunen, der både træffer beslutning om behovet for støtte og betaler for det – og det er dermed også opholdskommunen, der forestår den pædagogiske opfølgning.

Det er endvidere efter høringen blevet præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at privatinstitutioner vil blive omfattet af underretningspligten, jf. servicelovens § 35. Hermed skal privatinstitutionen, hvis de modtager et

---

barn med særlige behov eller handicap, tage kontakt til kommunen med henblik på kommunens vurdering af støtte til barnet.

8. Klageadgang

Københavns Kommune fremhæver, at der ikke i lovforslaget er taget stilling til klageadgang for brugerne af privatinstitutioner og Børne- og Kulturchefforeningen foreslår i deres høringssvar, at en klageadgang for forældre, der får afslag på optagelse i en privatinstitution, bør overvejes.

Kommentar:

Forældre til børn i privatinstitutioner og andre tilbud ligestilles, idet der generelt ikke er klageadgang i forhold til dagtilbudsområdet fx i forhold til optagelse og flytning fra dagtilbud.

**Foreningen af
Socialchefer i
Danmark**

Ministeriet for Familie- og Forbruger-
anliggender
Stormgade 26
1470 København K

Sekretariat:
Rødovre Kommune
Gunnepær 64
2610 Rødovre

Tlf. 36 37 73 43
Fax 36 37 77 50
e-mail: rikke.eller@rk.dk
janne.egaland.andersen@rk.dk
www.socialchefer.dk

Rødovre, 22. oktober 2004

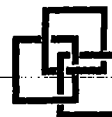
**Høring vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om social
service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale områ-
de (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)**

Foreningen af Socialchefer i Danmark har ingen kommentarer til høringen.

Med venlig hilsen

Ole Pass

Landsformand

Amtsråds- foreningen

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

18-10-2004

J.nr. 156-451535

Sagsbehandler

Lotte Pihl Andersen

Tel. 3529 8216

E-mail: loa@arf.dk

Høringssvar vedr. lovforslag om ændring af serviceloven og retssikkerhedsloven - private leverandører af dagtilbud - pengene følger barnet

Amtsrådsforeningen har modtaget ovennævnte lovforslag i høring.

Amtsrådsforeningen har gennemgået materialet og har noteret sig, at forslaget vedrører det primærkommunale område, men ikke det amtskommunale område. Foreningen har derfor ikke bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Lotte Pihl Andersen

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

E-post: arf@arf.dk
Tlf. 3529 8100
Fax 3529 8300

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Att: Mette Arnsfelt Andersen

Dato: 20. oktober 2004 J.nr.:

Høring vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)

Det bemærkes indledningsvist, at dette høringssvar fremsendes med forbehold for behandlingen i Københavns Kommunes Økonomiudvalg.

Lovforslaget er i høj grad en gengivelse af det udkast til lovforslag, som Socialministeriet fremsendte den 31. marts 2004, hvorfor Københavns Kommunes bemærkninger til dette stadig er gældende. Indledningsvis henvises der derfor til det afsendte høringssvar til Socialministeriet af 13. april 2004, som – ajourført – er gengivet umiddelbart nedenfor.

Herefter følger yderligere en række bemærkninger (fra midt på side 4).

Høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service (private leverandører af dagtilbud, frit valg af klubtilbud m.v. over kommunegrænserne) ...

Socialministeriet har i mail af 31. marts 2004 sendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring hos Københavns Kommune.

Københavns Kommune har følgende bemærkninger:

Generelt om private leverandører/institutioner

Det fremgår af lovforslaget, at kommunens forpligtigelse til at sørge for det nødvendige antal pladser ikke bliver indskrænket ved oprettelse af privatinstitutioner. Samtidig er kommunen forpligtiget til at yde tilskud til alle private leverandører, der opfylder kommunens generelle krav til dagtilbud. Lovforslaget vil derfor vanskeliggøre kommunernes muligheder for at styre kapaciteten på daginstitutionsområdet og dermed kommunens muligheder for økonomistyring.

**Økonomiforvaltningen
1. kontor**

Rådhuset
1599 København V

Telefon
33 66 33 66

Direkte telefon
33 66 21 26

Telefax
33 66 70 13

E-mail
ans@okf.kk.dk

I følge bemærkningerne til lovforslaget behøver privatinstitutioner ikke indgå aftale med kommunen om driften (af institutionen). Københavns Kommune vurderer, at der bør være aftaleretslige bindinger om drift af dagtilbud, f.eks. af revisions-, kapacitets- og kvalitetsmæssige hensyn.

Bortset fra kommunens generelle krav til dagtilbuddene (lovforslagets §11a, stk. 1), har kommunen meget begrænsede handlemuligheder i forhold til at sikre kvaliteten i dagtilbuddene. Lovforslaget tager således ikke stilling til hvilke sanktionsmuligheder kommunen har efterfølgende hvis de private leverandører ikke lever op til kravene.

Det er uklart, om alle selvejende daginstitutioner og puljeinstitutioner skal betragtes som private leverandører, og dermed umiddelbart efter lovens vedtagelse f.eks. kan trække eventuel formue ud af institutionen. Hvis dette er tilfældet, bør der tages stilling til, hvorledes det skal forholde sig med de allerede eksisterende institutioners formueforhold, herunder vedtægter og overenskomster.

Fastsættelse af tilskud til private leverandører

Lovforslaget forholder sig ikke til åbningstiden i dagtilbudene. Det betyder, at lovforslaget ikke giver mulighed for at en kommune kan differentiere tilskud til privatinstitutioner afhængigt af institutionernes åbningstid. Eksempelvis kan en privatinstitution med begrænset åbningstid tilsyneladende få samme tilskud som institutioner med normale åbningstider.

Københavns Kommune undrer sig over, at støttepædagogmidler ikke skal indgå i driftstilskuddet til privatinstitutioner, men skal tildeles særskilt. Det skal bemærkes, at tildeling af støtteressourcer tilgår institutionen ud fra den aktuelle børnesammensætning. Der stilles krav om handleplan og der er løbende supervision og opfølgning af personalet fra den pædagogiske konsulent. Der bør derfor kunne stilles krav om, at privatinstitutionerne er forpligtet til at følge de sædvanlige og generelle krav samt pædagogiske anvisninger fra den pædagogiske konsulent. Ved tildeling af støtteressourcer til en privatinstitution i en anden kommune end opholdskommunen bør det præciseres, hvilken kommune, der vurderer behovet for støtteressourcer, samt hvilken kommune, der forestår den pædagogiske opfølgning.

Et særligt problem vil være, at der ikke vil findes centrale og opdaterede oplysninger om grundlaget for tilskuddene til de private. Det handler om at kunne opgøre antallet af børn på institution på et hvert givent tidspunkt. Disse oplysninger skal tilvejebringes via særskilte aftaler med de private institutioner.

Reglerne i forhold til bygningstilskuddet til privatinstitutioner bør præciseres nærmere, det fremgår blandt andet ikke, hvorvidt bygningstilskuddet omfatter både anlægs- og driftsudgifter.

Lovforslaget lægger op til at bygningsudgifterne fastsættes som et samlet gennemsnit af bygningsudgifterne til selvejende daginstitutioner. Københavns Kommune vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt, at der ikke er mulighed for at differentiere tilskuddet til bygningsudgifterne. Ejendomsudgifterne i kommuner med stor geografisk udstrækning som København kan variere betydeligt fra bydel til bydel. Hvis kommunerne ikke får mulighed for at differentiere tilskuddet til bygningsudgifter, vil det f.eks. gøre det vanskeligere for private leverandører at etablere institutioner i bydele med meget høje ejendomsudgifter, hvor der tilmed kan være relativt større behov for institutionen.

Anvisning til private institutioner

Københavns Kommune finder det inkonsekvent, at det på den ene side i følge lovforslaget ikke får konsekvenser for en eventuel ventelisteplacering (til et kommunalt dagtilbud), at et barn får plads i privatinstitution (bemærkningerne s. 5), mens det på den anden side forudsættes i lovforslaget, at et barn først skal være berettiget til et dagtilbud, herunder stå på en eventuel venteliste, og få tilbudt plads af kommunen, før forældrene kan vælge at lade pengene følge barnet og bruge en anden institution.

I følge lovforslagets §12, stk.5 træffer de private institutioner selv afgørelse om optag i institutioner. Men det er uklart, om de private institutioner skal følge kommunens generelle anvisningsregler eller om de er helt frit stillet i forhold til anvisningen af pladser, anvendelse af ventelister m.v. Hvis de private institutioner ikke er helt frit stillet er der behov for en afklaring af rammerne for de private institutioners anvisningsmuligheder, ligesom det bør sikres, at børnefamilierne ikke oplever en vilkårlig anvisning i de private institutioner.

Økonomiske konsekvenser af lovforslaget

Hvad angår de økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal der tages et generelt forbehold. Det gælder både i forhold til virkningen af de kommunale merudgifter til institutionerne og de kommunale udgifter til administration.

I lovforslaget åbnes mulighed for at de private institutioner selv kan fastsætte taksten for pasning, som forældrene skal betale til institutionen. Det giver en vis usikkerhed omkring størrelsen af det tilskud, der skal gives til institutionerne i henhold til reglerne om søskende- og fripladstilskud, idet tilskuddet beregnes på baggrund af den af institutionen fastsatte takst.

Hvis den afviger fra den kommunale, vil det påvirke størrelsen af tilskuddet og dermed kommunens udgifter.

I Københavns Kommune er der pladsgaranti på fritidshjemsområdet. Denne pladsgaranti omfatter også de københavnske privatskolebørn, idet fritidshjemmene er oprettet efter serviceloven. Forældre til børn i privatskole kan således vælge at benytte et fritidshjem efter serviceloven eller privat-

skolens skolefritidsordning. Såfremt en privatskole i stedet for en skolefritidsordning efter friskoleloven kan vælge at etablere en privatinstitution i henhold til § 11a, vil det medføre en udgiftsforøgelse for kommunen, idet tilskuddet til privatinstitutionen vil være højere end den kommunale andel af tilskud til privatskolers skolefritidsordninger. Københavns Kommune forudsætter, at dette DUT-kompenseres.

Det må forudsættes, at de forskellige private institutioner bliver ligestillet med de kommunale institutioner og underlagt ensartede regler omkring normering, fysiske rammer, personalesammensætning mm. Denne ligestilling forudsættes også omkring kontrol med modtagelsen og anvendelsen af tilskuddene. Hvordan denne kontrol skal ske foregår fremgå ikke af lovforslaget.

Et andet problem er dækningen af underskud på institutionen. Hvis der bliver oparbejdet et underskud, der under uheldige omstændigheder fører til betalingsstandsning og måske konkurs, så fremgår det ikke af lovforslaget, hvordan kommunen skal forholde sig i en sådan situation. Kommunen har en pligt til at sikre forældre og børn de nødvendige pladser, men kan ikke dække underskud i private virksomheder.

Lovforslaget, som Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har sendt i høring i oktober 2004, indeholder ændringer/tilføjelser, som Københavns Kommune her kommenterer:

- 1) Der er nu indsat en §8 om, at dagtilbudene skal medvirke til og understøtte børns demokratiforståelse, integration i og samhørighed med det danske samfund. Københavns Kommune opfatter dette positivt.
- 2) Der er indsat en paragraf om administrationsbidrag svarende til selvejende institutioner med aftale med kommunen. Københavns Kommune finder, at der bør være en aldersdifferentiering af administrationsbidraget, idet udgifterne er større i relation til vuggestuebørn end børnehalebørn, grundet blandt andet mere administration af lønninger. Administrationstilskuddet kan endvidere overvejes fastsat som en landsdækkende takst.
- 3) Der er indsat en bestemmelse i § 11a, stk.7 om, at kommunens afgørelse i relation til godkendelse af en privatinstitution ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Københavns Kommune er enig heri.
- 4) Det er i paragraf 14a pointeret, at forældreindflydelsen skal sikres svarende til forældreindflydelsen i selvejende daginstitutioner. Københavns Kommunes hilser dette velkommen.

5) Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at kommunen gennem tilsynet skal sikre, at tilskuddet går til formålet, og at kommunen i modsat fald kan og skal standse tilskuddet. Dette virker modstridende i forhold til, at privatinstitutionernes økonomi er institutionens eget ansvar, og at der ikke kan fastsættes regler for tilsyn med privatinstitutionernes økonomi. Det er Københavns Kommune opfattelse, at der i stedet bør gives adgang til, at kommunerne kan standse tilskuddet, såfremt man konstaterer, at privatinstitutionen drives pædagogisk og sikkerhedsmæssigt uforsvarligt.

6) Det forudsættes, at det alene er de private leverandører af privatinstitutioner, der har adgang til at trække overskud ud af driften, sådan som det fremgår af forslag til lov om retssikkerhed § 43, stk. 1, nyt 2. pkt. og ikke "private leverandører" af selvejende institutioner. Det bør tydeliggøres i teksten hvor der flere steder omtales muligheder for private leverandører generelt, selv om der kun menes private leverandører af privatinstitutioner.

7) Der savnes stillingtagen til klageadgang for brugerne af privatinstitutioner. Kan forældrene f.eks. klage til den kommunale forvaltning over privatinstitutionens administration af ventelisten?

8) Det bemærkes, at kommunens tilskud til privatinstitutioners bygningsudgifter efter lovforslaget fastsættes som kommunens gennemsnitlige bygningsudgift pr. barn i samme aldersgruppe i selvejende institutioner. Dette er en udgiftsdrivende beregningsmetode i Københavns tilfælde. Det skyldes, at bygningsudgifterne i Københavns Kommune varierer betydeligt efter bygningernes standard og beliggenhed.

Det må antages, at en privatinstitution, der oprettes med det formål at indtjene en profit til ejeren, vil vælge at etablere sig på en adresse, hvor bygningsudgiften er lavere end det forventede tilskud, således at det allerede forud for udbuddet af ydelsen, vil være grundlag for at hjemtage en profit.

Alternativt kunne bygningstilskuddet fastsættes som én takst gældende i hele Danmark.

Københavns Kommune har ikke yderligere bemærkninger, idet Københavns Kommune ser frem til at modtage lovforslaget til separat DUT-høring.

Med venlig hilsen

Henrik Plougmann Olsen

/

Anders Stribolt

Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender
Att.: Kirsten á Rogvi
Stormgade 2-6
1470 København K

18. oktober 2004
04/001/00791-10.61.01
RN/UB/JMI

Høringssvar vedr. lovforslag om private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet

Forbundet af Offentligt Ansatte takker for muligheden for at kommentere ovennævnte lovændringsforslag.

Med lovforslaget ønsker Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender, at styrke mulighederne for private pasningsordninger. Vi frygter, at det sker på bekostning af økonomien i de kommunale dagtilbud, og vi kan derfor ikke billige tiltagene.

Lovforslaget skal ifølge regeringen "styrke forældrenes mulighed for at vælge mellem en mangfoldig vifte af tilbud – offentlige som private". Desuden hedder det i forslaget, at det skal give forældrene mere fleksibilitet. Kommunerne leverer allerede en høj grad af frihed og fleksibilitet inden for de nuværende rammer, da de tilbyder forældrene flere forskelligartede pasningsmuligheder.

I det omfang, der vil komme private institutioner, kan det skabe frygt for en social og kulturel opdeling i form af eksempelvis "luksusbørnehaver", institutioner med ekstreme værdisæt eller "nicheinstitutioner" med kortere åbningstider. Vi frygter, at private institutioner vil hæve egenbetalingen for at skabe overskud. Det viser erfaringer fra Norge, hvor priserne for privatinstitutionernes ligger 18 pct. over de offentlige institutioner.

Vi stiller os uforstående overfor argumentationen om, at private leverandører kan bidrage til at øge kvaliteten i pasningstilbud alene ud fra, at der kan tjenes penge på dagpasning. Ligesom vi fortsat undrer os over, at offentlige midler skal kunne anvendes til privates overskudsgivende virksomhed.

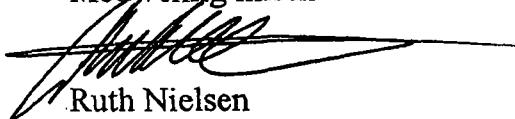
De private leverandører kan vælge *ikke* at anvise plads til børn med særlige behov, idet disse børn naturligt vil kræve flere ressourcer. Loven kan dermed øge de sociale skel fra et meget tidligt tidspunkt i børnenes liv. De nye love om private pasningsmuligheder medfører et brud med princippet om lighed på børnepasningsområdet, idet de private ordninger bidrager til at skabe øgede forskelle i den leverede kvalitet. Lignede private ordninger i andre lande viser en tendens til en højere egenbetaling for forældrene. Med fjernelse af et loft for egenbetaling øges forældreandelen sandsynligvis også i Danmark. Det er ifølge vores overbevisning ikke i tråd med regeringens ønske om at bryde den negative sociale arv og øge kvaliteten i dagpasningen, da det skaber større ulighed i pasningstilbudene.

Vi vil opfordre Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender til at fokusere på at udbygge og forbedre de eksisterende ordninger. Ikke mindst fordi forældrene ønsker den kommunale pasning. Det ses blandt andet ved KL's brugertilfredshedsundersøgelse fra 2003. Den fast-

slår, at 9 ud af 10 forældre er tilfredse med de kommunale pasningstilbud – dagpleje og daginstitutioner.

Vi kan ikke bakke op om et tiltag, der forringer standarden i de offentlige pasningstilbud og blandt andet gør kommunal dagpasning til en pasningsform, der alene efterkommer en efterspørgsel fra de, der ikke har råd til andet. Der skal være plads til forskelle og forskellighed, og det skal være kvaliteten og ikke økonomien, der afgør, hvor forældre får passet deres børn.

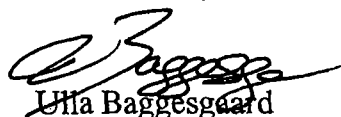
Med venlig hilsen

Ruth Nielsen

Sektorformand

FOA-Pædagogisk sektor

Ulla Baggesgaard

Næstformand

Landsforeningen for Socialpædagoger

Ministeriet for Familie- og forbrugeranliggende
Att.: Mette Arnsfelt Andersen

Høring vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)

Børnerådet takker for det tilsendte lovforslag. Det er Børnerådets holdning, at forslaget, uanset at det primært har et forvaltningspolitisk sigte, også kan få betydning for dagtilbuddenes mulighed for at tilvejebringe kvalitet for børnene.

Børnerådets bemærkninger skal således betragtes som en vurdering af lovforslagets konsekvenser i et børneperspektiv, idet vi allerede i dag kan iagttage forskelle i vilkårene for børn på baggrund af de rammer, som forskellige typer af dagtilbud giver.

Børnerådet vil indledningsvis bemærke til forslaget om indsættelse af en ny hjemmel til at etablere privatinstitutioner, at det ikke synes indlysende, at der er behov for en yderligere adgang til at etablere og drive privatinstitutioner. Dagtilbud kan allerede etableres som kommunale, selvejende og private dagtilbud. Børnerådet vil dog anbefale, at det gennem udvalgsarbejdet præciseres, at loven skal bidrage til at styrke selvejende daginstitutioners pædagogiske og administrative selvstyre, herunder retten til at fastsætte et særligt værdigrundlag og pædagogiske mål, samt styrke forældrenes muligheder for at tage del i institutionernes styrelse. Det er Børnerådets opfattelse, at institutionsmæssig pædagogisk diversitet bidrager til at opretholde pædagogisk faglig debat til gavn for børnene.

Børnerådet har følgende bemærkninger til lovforslagets enkelte dele:

§ 11 a, stk. 4

Det er Børnerådets opfattelse, at bygningstilskuddet sikrer selvejende og private institutioners mulighed for selv at eje ejendomme og sikre

15. oktober 2004

Journalnr.: 3.0-2000-0085

sg

deres løbende vedligeholdelse. Børnerådet finder, at dette forhold har betydning for institutionens stabilitet og dermed mulighed for at koncentrere sig om arbejdet med børnene.

§ 11 a, stk. 5

Det er Børnerådets opfattelse, at privatinstitutioners forsyningssikkerhed må sikres gennem klare regler for, hvordan og hvornår driftstilskud skal udbetales i forbindelse med etablering af nye institutioner.

§ 11 a, stk. 6

Børnerådet ønsker, at de regler om beregning af søskende- og fripladstilskud, som socialministeriet fastsætter, svarer til de regler, som allerede gælder for kommunale og selvejende dagtilbud. Dette er centralt for at sikre, at privatinstitutioner står åbne for alle børn, jf. § 12 stk. 5.

§ 12, stk. 5

Privatinstitutioner skal efter lovforslaget selv træffe afgørelse om optagelse af børn. Børnerådet ønsker, at det præciseres, at dette indebærer, at der skal føres en venteliste. Kravene til denne venteliste skal være identisk med tilsvarende krav til kommunal ventelistedadministration, og forældre, som er noteret på ventelisten, bør have fuld indsigt i reglerne for ventelistens administration, og adgang til oplysning om eget barns placering på listen.

Andre forhold

Det fremgår yderligere, at privatinstitutioner selv skal fastsætte og administrere forældrebetaling. Børnerådet ønsker begrænsninger i adgangen til at fastsætte forældrebetalingen, for at sikre at privatinstitutioner reelt er åbne for alle børn jf. § 12, stk. 5, som præciserer, at institutionerne ikke kan nægte at optage børn, med mindre der ikke er plads.

Børnerådet anbefaler, at privatinstitutioner ikke tillades at opsiges børn på grund af forældres restancer, og at socialministeriet fastsætter regler som sikrer institutionens økonomi, gennem at forældrenes opholdskommune pålægges forpligtelsen til at inddrage restancen, eller på anden vis.

Med venlig hilsen

Klaus Wilmann
formand

Susanne Glending
fuldmægtig

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Stormgade 2 - 6
1470 København K

Dato: 20-10-04

Deres ref.:

Vor ref.: 78-IT05/20001

Sagsbehandler: GUV/SWI

Politiske, økonomiske og styringsmæssige forhold (PØS)

Høring vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud - pengene følger barnet).

Indledende bemærkninger:

BUPL konstaterer, at ministeriet i lighed med det tidligere forslag (L 207) tager afsæt i det supplerende regeringsgrundlag Vækst, Velfærd og Fornyelse II fra august 2003. Heri anføres det, at Regeringen vil fremsætte forslag om udbygning og styrkelse af frit valg mellem offentlige og private daginstitutioner "som der i dag er det mellem folkeskoler og private skoler".

BUPL forstår på bemærkningerne til loven, at det bl.a. er Regeringens ønske, at give forældre i et landdistrikt mulighed for at oprette en privatinstitution med offentlige tilskud, såfremt kommunen vælger at lukke den eneste institution i området. Herved mener Regeringen, at børnehaveforældre får samme muligheder som folkeskoleforældre har i dag. Ifølge lov om friskoler og private grundskoler, kan forældre således oprette en privatskole med offentlige tilskud, hvis kommunen nedlægger en kommuneskole.

Det er BUPL's holdning, at Regeringen forholdsvis enkelt kan give børnehaveforældre den samme grundlæggende "frit valg rettighed", som tilkommer folkeskoleforældre i sådanne situationer. Man kan som i lovgivning om friskoler, give forældre/virksomheder et sådant retskrav under forudsætning af, at institutionen drives under iagttagelse af de relevante lovgivningskrav, herunder et krav om, at samtlige offentlige midler skal anvendes til daginstitutionens drift.

BUPL finder det uforklaret, hvorfor man på den ene side henviser til ønsket om parallelitet med reglerne på folkeskoleområdet, og på den anden side - i den her foreslåede lovtekst - foreslår et regelsæt, der strider mod de bærende principper i reglerne om friskoler og private

grundskoler. BUPL konstaterer således, at man i lovgivningen på privatskoleområdet *udtrykkeligt* forudsætter, at de offentlige tilskud *kun* må anvendes til de formål de er givet til (undervisnings- og pædagogiske formål) - og at selve princippet for privatskoledrift er, at skolen ikke kan være profitorienteret, idet det slås fast, at skolerne *skal* være selvejende.

BUPL konstaterer således, at den her foreslåede lovgivning går langt videre, end det der potentielt kunne være et ønske om: At sikre sammenlignelighed med folkeskoleområdet, at sikre selvejer-ideen, og at sikre forældre ret til offentlig støtte til at drive selvejende fribørnehaver.

BUPL ønsker at understrege, at forbundet *ikke* er modstander af mangfoldighed og forældreinitiativer. BUPL finder det dog helt udokumenteret, at den concern og profittænkning der kommer til udtryk i forslaget kan have nogen som helst gavnlig indflydelse på kvalitetsudvikling af de faglige kerneydelser i daginstitutioner, således som det positivt fremhæves i nærværende lovforslag.

Generelle bemærkninger til det konkrete indhold i lovforslaget

Tilsvarende erfaringer fra Norge

I Norge er 40% af børnehaverne private, og det er muligt at trække overskud ud af driften. En undersøgelse fra Det Norske Barne- og familiedepartement fra 2003 viser, at der er betydelige forskelle i forældrebetalingen mellem private og offentlige institutioner i Norge. En privat børnehave var i gennemsnit 500 kr. dyrere end det offentlige tilbud. Dette er imidlertid ikke nødvendigvis udtryk for en bedre kvalitet. Undersøgelsen påviste, at der var færre timer afsat pr barn i de private børnehaver i Norge sammenlignet med de offentlige tilbud. Ansættelsesvilkårene for personalet var ligeledes ringere, idet 2/3 af de ansatte i de private institutioner ikke havde pensionsordninger, mens det var tilfældet for alle de offentligt ansatte.

Social opsplitting:

BUPL kan i forlængelse af ovenstående frygte, at muligheden for at private institutioner, kombineret med højere forældrebetaling, kan igangsætte en proces med øget social opdeling af børn i lokalområderne. Mulighed for at ressourcestærke forældre på grund af pressede standarder i de kommunale institutioner "melder sig ud" af de offentlige tilbud, vil ikke være til gavn for ideen om daginstitutioner, som et vigtigt *fælles* mødested for alle børn og alle børnefamilier på kryds og tværs af økonomiske og kulturelle forskelle.

BUPL finder tillige, at den foreslåede udbygning af formålsbestemmelsen om bl.a. integration og demokratiske værdier, kan sættes over styr ved den polarisering som en væsentligt udbygning af det private område på sigt vil kunne føre med sig. Det er i BUPL's optik modsætningsfyldt på den ene side at lægge op til vigtigheden af social, kulturel og etnisk integration, og på den anden side formulere lovgivning, der kan medføre en forstærket tendens i retning af det modsatte. BUPL har konstateret, at Københavns Kommune allerede i dag oplever problemer i forhold til opsplittingen af børn, og kommunen anvender mange

ressourcer for at imødegå denne udvikling. Udbredelsen af private institutioner - i den form det præsenteres i lovforslaget - kan efter BUPL's bedste vurdering ikke medvirke til at fremme ønsket om mindre segregering.

I denne sammenhæng ønsker BUPL ligeledes at påpege, at nyere forskning viser, at udsatte børn har gavn af at være i børnegrupper med en bred social sammensætning. De resourcesvage børns muligheder for social profitering forbedres ved at være i sammenhænge med velstimulerede børn. BUPL finder således, at der i lovforslaget kan være en indbygget konflikt, og at de mulige negative konsekvenser af lovforslaget vil hænge dårligt sammen med Regeringens målsætning om en øget indsats overfor socialt udsatte børn.

Særligt om optagelse/afvisning/opsigelse af børn i privatinstitutioner

I bemærkningerne er det anført, at privatinstitutioner kun kan afvise børn, hvis der ikke er ledig kapacitet. Der forudsættes et samarbejde mellem privatinstitutionen og kommunen om indsatsen i institutionen i forhold til børn med særlige vanskeligheder. Det er dog den enkelte privatinstitution der fastlægger proceduren for ventelister, og det eneste værn mod usaglige kriterier er kommunens tilsyn.

På den ene side skal privatinstitutioner altså optage alle børn, men får med lovforslaget på den anden side også mulighed for at afvise børn med handicap og børn med særlige behov, hvis institutionen vurderer ikke at kunne magte barnet. BUPL anerkender, at der kan være både faglige og saglige grunde til, at enkelte børn ikke kan optages i enhver institution. Visse børn må visiteres til institutioner, der besidder fysiske rammer og særlig ekspertise, der kan imødekomme barnets behov. BUPL finder det imidlertid uheldigt, hvis der i privatinstitutioner udvikles en praksis, hvor man under henvisning til lovens bemærkninger, reelt udelukker bestemte børn fra institutionen (som kan være lokalområdets eneste).

BUPL savner, at lovforslaget i bemærkningerne tager stilling til situationer, hvor privatinstitutionen mener sig berettiget til særlig støttepædagogbevilling overfor et givet barn, men hvor kommunen ikke vil imødekomme et sådant krav. Vil privatinstitutionen kunne opsige et sådant barn, og i givet fald med hvilket varsel? Med hvilke saglige grunde (ud over manglende betaling), vil en privatinstitution kunne opsige et barn fra en daginstitutionsplads? Vil en henvisning til f.eks. barnets uønskede sprog/adfærd overfor andre børn og voksne, være en saglig opsigelsesgrund?

Godkendelse og tilsyn:

Det er fremhævet i de almindelige bemærkninger, at de kommunale myndigheder forpligtes til at give *alle kvalificerede* leverandører adgang til at etablere og drive daginstitutioner. Det er videre anført, at det er op til den enkelte leverandør at dokumentere, at vedkommende kan leve op til formålsbestemmelsen i lovens § 8, bestemmelsen om pædagogiske læreplaner, gældende krav til bygninger, samt kommunalt fastsatte godkendelseskriterier.

I forhold til det tidligere fremsatte lovforslag er den ønskede retstilstanden til en vis grad præciseret. Det er imidlertid BUPL's erfaring, at der fortsat vil være et stort behov for en *systematisk opstilling* af, hvilke præcise lovgivningsbestemmelser privatinstitutionerne vil skulle kunne leve op til fx også i forhold til sundheds- og brandmyndigheders reguleringer.

Man kan næppe med rette forvente fuld indsigt hos forældregrupper eller andre i forskellige loves facetterede reguleringer og bestemmelser på området.

BUPL skal derfor anbefale, at ministeriet udarbejder et samlet sæt af henvisninger til lov- og myndighedskrav, der kan udgøre et klart og objektivt grundlag for en saglig og kompetent kommunal godkendelsesprocedure. Ved brug af materialet kan kommunerne hermed få indblik i, hvorvidt der reelt er tale om kvalificerede leverandører med fornøden faglig formåen. Et sådant materiale kan tillige benyttes som en klar ramme for indholdet i det løbende tilsyn, som kommunerne er forpligtet til at udføre på hele institutionens virksomhed.

Om tilsynsforpligtigheden kan BUPL konstatere, at det i de almindelige bemærkninger er anført, at kommunerne gennem et løbende tilsyn skal sikre, at institutionerne:

- Lever op til de centrale kriterier (formål, læreplaner, sundhed, hygiejne, sikkerhed, mv.)
- Gennemfører kommunale krav til fx normering, uddannelse, særlige indsatsområder mv.
- Gennemfører sprogstimulering efter folkeskoleområdet
- Sikrer at alle børn får den støtte, de har behov for og påpege evt. mangler overfor institutionen
- Vurderer om et barns behov kan opfyldes i den pågældende institution, og hvis ikke pålægge forældrene at flytte barnet
- Generelt sikrer, at alle kommunens afgørelser vedrørende særligt støtte til børn reelt føres ud i livet
- Sikrer, at tilskuddet går til formålet og hvis ikke standse tilskuddet

BUPL anser det for vigtigt, at kommunerne får pligt til at udføre et grundigt, objektivt, sagligt og fagligt tilsyn med de ordninger kommunerne ikke selv driver. Fokus må være på indholdet i - og rammerne for - kerneopgaverne i det pædagogiske og forebyggende arbejde.

BUPL finder, at det her er særlig vigtigt at være opmærksom på udsatte og skrøbelige børn fra dårligt fungerende familier.

I sagen om mangel på tilsyn med puljeordninger fra Morsø Kommune, blev det fra kommunale institutionsledere påpeget, at nogle forældre med sårbare børn benyttede lejligheden til at flytte væk fra de kommunale institutions pædagogiske og sociale krav til forælderrollen, og over i mindre omfattende krav i private institutioner.

Med denne sag in mente, kan der være saglige grunde til at gøre særlig opmærksom på, at de private institutioner har fulgyldige pligter i relation til at løfte Regeringens "brud på social arv strategi". Det skal understreges, at privatinstitutionerne på lige fod med de kommunale institutioner, har særlige forpligtigelser overfor sårbare børn og disses familier.

Mange kommuner vil efter BUPL's opfattelse pt. ikke kunne være garant for et tilstrækkeligt finmasket system, der tilgodeser tilsynet med børn af svagt fungerende forældre. Kommunens kontakt med de enkelte børn må alt andet lige forventes at blive mindre, når de ikke længere er en del af samme system.

BUPL kan i den forbindelse henvise til, at Styrelsen for Social Service i sin undersøgelse af kommunernes tilsyn med dagtilbud til børn fra april 2004 påviste, at 25% af kommunerne slet ikke besøgte nogen af deres dagplejelignende puljeordninger, mens 45% af kommunerne aflagde ét anmeldt eller uanmeldt besøg til disse ordninger pr år.

Dette giver et billede af, at rigtig mange kommuner vil skulle give området en stærkere prioritering, og dermed tilføre området flere ressourcer, for at kunne leve op til lovens krav. Efter BUPL's opfattelse skal der, for at gøre den nye lovgivning omkostningsneutral for kommunerne, kompenseres for disse påregnelige større kommunale udgifter. BUPL tillader sig at relatere ovenstående til Assens sagen, hvor Assens kommune, ved udliciteringen af 4 kommunale institutioner til JRS/ISS måtte merbevilde væsentligt flere personaletimer til den nye opgave med tilsyn af private institutioner.

BUPL kan ikke af lovforslaget læse, i hvilket omfang der i de økonomiske beregninger er taget højde for disse tilknyttede transaktionsomkostninger?

Samarbejde med kommunale forvaltninger, skoler, SFO mv.

Særligt på 2 områder er der fokus på og krav til sammenhængende kommunale børnepolitikker:

- Overgange mellem institutionstyper med særlig fokus på samarbejdet om børns overgang fra daginstitution til skole (og hermed også fra børnehave til SFO)
- Samarbejdet mellem daginstitutioner og skoler om børns sprog og sprogtilegnelse.

BUPL finder det vigtigt, at det i bemærkninger til loven gøres klart, at kommunerne i deres godkendelseskriterier kan og bør stille præcise krav til samarbejdsrelationer med de kommunale institutioner, herunder krav til samarbejde om barnets overgang fra det ene tilbud til det næste.

Privatinstitutioner vil muligvis skulle dække børn, der skal i skole i mange forskellige distriktsskoler. Dette forhold vil naturligvis gøre opgaven - ikke mindre væsentlig - men betydelig større for privatinstitutionen.

Forældrebetaling

BUPL konstaterer, at lovforslaget ikke opererer med krav til hverken øvre eller nedre grænser for forældrebetaling. I forlængelse af de indledende bemærkninger skal BUPL påpege, at et frit valg princip om, at forhøje en forældrebetaling i en privatinstitution, vil kunne medføre, at nogle forældre ikke længere frit kan vælge institutionen - men af økonomiske grunde må søge væk.

BUPL finder det som nævnt uheldigt og skadeligt for de rummelige institutionsfællesskaber, hvis lovgivningen potentielt fremmer - i stedet for forhindrer - en øget social opsplitning af børn på baggrund af forældrenes økonomi. BUPL har svært ved at se, at en udvikling i denne retning stemmer overens med Regeringens satsning på at give alle børn lige vilkår fra starten af livet.

Økonomiske forhold

BUPL kan generelt konstatere, at der i de økonomiske konsekvenser ved lovforslaget ikke er taget højde for, at frit valg alt andet lige må medføre øgede udgifter for kommunerne. Frit valg indebærer én eller anden grad af overkapacitet, hvis frit valg skal tages bogstaveligt. Og kommunerne vil potentielt skulle indregne at opsamle børn fra privatinstitutioner, hvor ordningerne ikke fungerer tilfredsstillende, eller pludseligt lukker ned.

BUPL vil særligt gøre opmærksom på de økonomiske konsekvenser ved eksisterende ordningers overgang til §11 a vilkår. BUPL læser, at lovforslagets vurdering af de økonomiske konsekvenser, tager sit udgangspunkt i, at privatinstitutioner kun vil forekomme i form af *nyetablerede* institutioner efter lovforslagets ikrafttrædelsesdato. BUPL tillader sig at gøre opmærksom på, at mange eksisterende puljeordninger i dag modtager et betydeligt lavere driftstilskud end tilsvarende kommunale tilbud. Endvidere vil disse puljeordninger på nuværende tidspunkt ofte ikke modtage et særligt bygningstilskud og slet ikke et administrationsbidrag. Alt andet lige er det for BUPL indlysende og logisk, at puljeordninger vil opsigte aftalerne med kommunerne, i alle de tilfælde hvor der vil ske en klar økonomisk forbedring af ordningens økonomiske grundlag ved at skifte status fra puljeordning til privatinstitution. De kendte aftaleregulerede puljeordninger efter § 11 vil hermed antageligt forsvinde som institutionsform, og blive erstattet af de mere fordelagtige privatinstitutionsvilkår.

Dette må der efter BUPL's opfattelse tages højde for i beregningerne af den økonomiske kompensation til kommunerne.

Afsluttende særlige kommentarer til enkelte af lovforslagets bemærkninger

I de almindelige bemærkninger p. 4, sidste afsnit vedr. optagelse af børn i privatinstitutioner, henvises til, at en række forhold vil være aftalereguleret - "dette vil fremgå af aftalen".

Formuleringerne er efter BUPL's misvisende, da privatinstitutioner i henhold til forslaget netop er karakteriseret ved, at der ikke foreligger *aftale* mellem parterne

I bemærkningerne til nr. 5 er der i 2 afsnit en formulering der, efter BUPL's opfattelse kan virke meningsforstyrrende. Formuleringen giver et noget broget bud på de fremtidige muligheder for oprettelse og drift af daginstitutioner - og på de overordnede forskelle, der vil karakterisere de enkelte institutionstyper. BUPL's bud på en mere præcis tekst vil være:
Der vil herefter være tre institutionstyper: kommunale institutioner, private institutioner med driftsaftale med kommunen (selvejende institutioner og puljeordninger) og privatinstitutioner uden driftsaftale med kommunen"

Sætningen: "private (selvejende institutioner og puljeordninger) uden aftale med kommunen" forvirrer. BUPL forstår lovforslaget således, at privatinstitutioner godt kan organisere sig som selvejende, men i lovgivningsmæssig forstand er man privatinstitution efter § 11a - hvis man ikke har aftale med kommunen.

Afslutning

Forbundet stiller sig gerne til rådighed med henblik på en uddybning af høringssvarets synspunkter, og deltager gerne i en samlet og fremadrettet dialog herom. Såfremt nærværende lovforslag vedtages i Folketinget deltager BUPL også gerne i den evaluering af forslagens konsekvenser, som der er lagt op til i bemærkningerne til forslaget.

Med venlig hilsen

Birgit Elgaard
Formand for BUPL

John Langford
Forretningsudvalget

19. oktober 2004

Til
Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Att. Mette Arnsfelt Andersen

Høring vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) anerkender naturligvis ønsket om et friere forældrevalg på børnepasningsområdet men BKF ser samtidig i dette forslag en udfordring for både planlægning og styring af den kommunale børnepasning ligesom det er vores vurdering, at forslaget vil få en drivende økonomisk effekt på den kommunale børnepasning.

Godkendelse og tilsyn

Der indgås ikke en aftale mellem kommune og privatinstitution. I stedet godkendes privatinstitutionen af kommunen, og som beskrevet i bemærkningerne "hvis en privatinstitution lever op til kravene skal den godkendes, og det er op til forældrene om institutionen skal overleve".

Samtidig skal kommunen føre løbende tilsyn med privatinstitutionen som med kommunale institutioner. I bemærkningerne beskrives, at "kommunen vil løbende kunne følge med i, at disse krav bliver opfyldt".

BKF finder det uklart, hvilken funktion det kommunale tilsyn egentlig har i privatinstitutionen. Vil kommunen, såfremt betingelserne for den på et tidspunkt givne godkendelse ikke længere opfyldes, kunne trække denne godkendelsen tilbage og

dermed lukke en privatinstitution, som forældrene gennem deres opbakning til institutionen ellers mener burde overleve?

BKF anbefaler, at der i loven tænkes mere stringent i forhold til begrebet Frit Valg, så den kommunale godkendelse sikrer det grundlag som privatinstitutionen etableres på og det efterfølgende er brugerne der varetager tilsynet med, om institutionen fortsat lever op hertil.

Optagelse af børn

Privatinstitutionen træffer selv afgørelse om optagelse af børn. Dette sker på baggrund af optagelseskriterier, der sikrer samme rummelighed som i kommunens egne institutioner. Disse kriterier vil ikke som beskrevet i bemærkningerne "fremgå af aftale mellem kommune og institution", men bør vel foreligge som en del af institutionens godkendelsesgrundlag.

BKF finder det i praksis vanskeligt at sikre samme rummelighed i privatinstitutioner som i kommunale institutioner. Derfor foreslår BKF, at der overvejes en klageadgang for forældre, der får afslag på optagelse i privatinstitution.

Tilskud

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at udgifter til støttekrævende børn ikke skal indgå i beregningen af kommunens nettoudgift, men at tilskud hertil skal gives efter konkret vurdering i forhold til det enkelte barn.

BKF forudser en mindre rationel udnyttelse af den samlede kommunale støtteressource, som ofte er samlet i fleksible støttekorps uden bestemt institutionstilknytning. Vi kan dog se det hensigtsmæssige i at privatinstitutioner på denne måde også er med til at løse opgaven omkring børn med særlige behov.

BKF vurderer at bygningstilskud til privatinstitutioner vil betyde en øget udgift for kommunal børnepasning, da det i realiteten ikke vil være muligt at tilpasse den kommunale bygningsmasse i samme grad som der vil blive udbetalt bygningstilskud til børn i privatinstitutioner.

Denne vurdering begrundes af den kommunale forpligtelse/garanti til at sikre forsyningen, såfremt forældrene ikke finder at en privatinstitution bør overleve.

Af bemærkningerne fremgår det, at privatinstitutioner har ret til et administrationsbidrag, "medmindre de ikke ønsker at varetage administrationen".

BKF mener det er vigtigt, at denne formulering i bemærkningerne udgår, så der alene står beskrevet, at kommunen og en privatinstitution kan indgå aftale om, at kommunen varetager administrationen.

Forældrebetaling

Lovforslaget sætter ikke loft over forældrebetalingen i privatinstitutioner. Bemærkningerne beskriver, at "når privatinstitutioner selv kan fastsætte taksten, kan der skabes konkurrence på prisen – både mellem private og offentlige og mellem private indbyrdes.

BKF anerkender ikke, at denne konkurrence sker på lige vilkår mellem private og offentlige, da der ikke gives kommunale institutioner mulighed for at tilgodese forældrebehov ved opkrævning af fuld egenbetaling.

BKF forudsæ, at det kommunale beredskab til sikring af pasning af børn fra privatinstitutioner (konkurs eller andet pludseligt ophør) vil blive medfinansieret af egenbetalingen i den kommunale børnepasning.

Overskud ud af driften

Det beskrives under bemærkningerne om et kommunalt tilsyn, at dette skal sikre at tilskuddet går til formålet. Som incitament for private leverandører nævnes det, at man skal opfylde centrale og kommunale krav, men at tilskuddet kan anvendes til andre formål.

BKF ønsker at der i lovgivningen skabes entydighed mellem forventningerne til det kommunal tilsyn og mulighederne for den private udbyder.

Økonomi

Det er vores opfattelse, at ordningen vil medføre et betydeligt ekstra administrativt arbejde for kommunerne. Beskrivelsen i bemærkningerne om, at det vil afføde administrative udgifter på 5,4 mio. kr. – svarende til ca. 1 kr. pr borger – vurderes at være helt utilstrækkeligt.

BKF forudsætter, at kommunerne vil blive kompenseret for dette betydelige ekstra administrative arbejde.

Andet

BKF finder det uhensigtsmæssigt at nævne depositumstørrelsen i § 11a stk. 1 samtidig med at ministeren efter § 11a stk. 5 bemyndiges til at fastsætte regler for størrelsen af dette depositum.

Yderligere oplysninger kan fås hos:

Per B. Christensen, tlf. 55 78 49 22, perb@naeskom.dk eller
Bruno Borella, tlf. 99 82 82 30, bbo@skoerping.dk

På bestyrelsens vegne

Bruno Borella.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

København den 20-10-2004

J.nr.: 53-018
Ane Esbensen

Sendt til Meaa@minff.dk

Høring vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)

Det Centrale Handicapråd har med tak modtaget ovennævnte udkast til lovforslag til høring. Forslaget er i meget høj grad lig det forslag, rådet afgav høringssvar til den 13. april 2004.

For at denne mulighed også skal blive en mulighed for familier med børn, der har et handicap, er det afgørende, at den nødvendige støtte til barnet i et dagtilbud også ydes, hvis dagtilbuddet er privat.

Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, at der ydes et driftstilskud pr. barn, og forventes at kommunen bevilger særlig støtte til fx støttepædagogtimer udover driftstilskuddet direkte til den private institution, når barnet har behov for det. Rådet anbefaler at dette kommer til at fremgå af lovteksten.

Rådet mener samtidig, at der burde være tilsvarende overvejelser i forhold til bygningstilskuddet. Udover det generelle bygningstilskud bør kommunen selvstændigt bevilge økonomisk tilskud til ombygninger, der er nødvendige for at et dagtilbud kan modtage et barn med handicap, i samme omfang som det ville ske, hvis barnet søgtes optaget i en af kommunens egne institutioner.

I de almindelige bemærkninger er i forhold til forrige udgave af forslaget tilføjet at optagelse i en privat institution vil kunne nægtes, i tilfælde hvor barnet har et handicap, og institutionen ikke er eller kan indrettes til at varetage barnets behov eller hvor personalet ikke har tilstrækkelig kompetence til at varetage opgaven. På samme måde nævnes, at der kan opstå forhold efter optagelsen, som medfører, at barnet må flyttes til et bedre egnet dagtilbud og dermed flyttes fra privatinstitutionen.

Rådet mener, at konsekvenserne af en sådan formulering kan blive voldsomme. Et privat dagtilbud skal være forpligtet til at følge almindelige principper for ligestilling af mennesker med handicap. Derfor skal kommunen som nævnt bevilge den nødvendige støtte til at det bliver muligt at optage børn med handicap i private daginstitutioner, og de private daginstitutioner skal gøre hvad der er muligt for at kunne varetage barnets behov. Hvis det i sjældne tilfælde vurderes, at institutionen ikke kan tilgodese barnets behov, bør der være mulighed for at få et sådant afslag på optagelse vurderet udefra, så det ikke bliver den private institution der alene træffer den endelige afgørelse. Familier med børn, der har et handicap, skal have lige adgang til disse muligheder for frit valg af dagtilbud. Derfor er det vigtigt, at børn med handicap reelt har lige adgang til at blive optaget og støttet i private dagtilbud.

Med venlig hilsen

Ane Esbensen

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Att.: Mette Arnsfelt Andersen
Stormgade 2-6
1470 Kbh K

Vedr. lovforslag om privatinstitutioner (pengene følger barnet).

KL er tilhænger af friere valg mellem offentlige og private tilbud, og støtter således hovedintentionerne i lovforslaget. KL anerkender, at lovforslaget tilstræber at udvise respekt for kommunernes udgiftsstyring. Det er imidlertid KLs opfattelse, at det ikke er lykkedes.

Desuden finder KL det meget uhensigtsmæssigt at lovgive om administrationsbidrag og bygningstilskud, da sådanne bidrag kun kan fordyre driften af daginstitutioner, det låser prisdannelsen og derfor i sidste ende reducerer den ramme, der er til rådighed for børnene.

KL undrer sig over, at der peges på kommunale merudgifter på 6,4 mio. kr. i 2005 og frem, samt merudgifter til administration på 5,4 mio. kr. i 2005 og frem, idet beløbene er alt for lave – og beregningerne i øvrigt ikke har været forelagt KL ved en DUT forhandling.

Endelig skal KL pege på, at opstillingen af godkendelseskriterier, den nye tilføjelse til servicelovens formålsbestemmelse for dagtilbud samt henvisningen til kommunernes almene tilsynsforpligtelse ikke kan hindre, at der opstår både A og B institutioner, samt institutioner med skæv integrationsmæssig balance.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Vurderingerne af de økonomiske konsekvenser for kommunerne er væsentligt underestimerede. Såfremt lovforslaget vedtages i sin nuværende form mener KL, at der er betydelige merudgifter for kommunerne, som de skal kompenseres for.

KL anser lovforslaget som et brud på den gældende økonomiaftale, hvor der står, at kommunerne skal tilpasse udgiftsniveauet i takt med

Den 20. oktober 2004

Jnr 03.04.00 K04
Sagsid 000147649

Ref JDE
jde@kl.dk
Dir 3370 3231

Waldemarsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3076

www.kl.dk

1/6

udviklingen i børnetallet for at kunne frigøre ressourcer til områder med stigende udgiftsbehov.

Lovforslaget er udgiftsdrivende på følgende hovedpunkter:

Mulighederne for at tilpasse kapaciteten til det faldende børnetal vanskeliggøres med lovforslaget. Tilpasningen af antallet af dagtilbudspladser vanskeliggøres med retten til at drive privatinstitutioner uden aftale med kommunen. Friere valg i lovforslagets form vil medføre overskudskapacitet med deraf følgende merudgifter på dagtilbudsområdet. Ministeriet er tilsyneladende opmærksomme på problemstillingen idet det af bemærkningerne fremgår "Fx kan forældre i et landområde vælge at oprette en privat institution, hvis kommunen vælger at lukke den eneste daginstitution i området". Kommunerne lukker i sagens natur kun institutioner der hvor det er driftsmæssigt hensigtsmæssigt – og kommunernes muligheder herfor stækkes nul

Forslaget til afregningstakst (især bygningstilskuddet) strider imod hensynerne til de økonomiske styringsmuligheder som belyst i rapporten "Frit valg og kvalitet", der er udarbejdet i samarbejde mellem ministerierne og de kommunale parter. Ifølge lovforslaget skal kommunen afregne de private leverandører pr. barn med en takst, der svarer til kommunens gennemsnitlige omkostninger plus et bidrag til bygninger. Taksten indeholder altså også kommunens faste omkostninger. Hvis kommunen skal bevare sine økonomiske styringsmuligheder, bør afregningen afspejle den udgiftsreduktion, som kommunen kan gennemføre, når en borger vælger en privat leverandør.

Risiko for dobbelt afregning for bygningstilskud

Såfremt de kommunale daginstitutioner i kommunen lejer deres bygninger, så har de højere nettodriftsudgifter, end hvis de ejede bygningerne. Det betyder, at de private daginstitutioner får et højere tilskud, end hvis kommunens daginstitutioner ejede bygningerne kombineret med, at de også modtager et bygningstilskud. Problemet er, at bygningstilskuddet for kommunens vedkommende allerede er absorberet i de højere nettodriftsudgifter. Private daginstitutioner vil derfor blive overkompenseret ved den valgte model.

KL anbefaler på baggrund af ovenstående argumentation, at private leverandører afregnes med en takst, som ikke indeholder kommunens faste omkostninger. Som det også blev påpeget i førnævnte arbejdsgruppes rapport, vil det ikke nødvendigvis forhindre private leverandørers adgang til at levere ydelser, hvis de private leverandører enten har en større effektivitet eller bruger en igennem udfyldende egenbetaling selv dækker meromkostningerne ved det frie valg, ligesom det er tilfældet med privatskoler.

De private leverandører må i øvrigt forventes at have en højere effektivitet, da de ikke har en forsyningsforpligtelse og dermed har bedre muligheder for en optimal kapacitetsplanlægning.

Der vil være væsentlige administrative merudgifter forbundet med lovforslaget, herunder også merudgifter som følge af indførelse af et obligatorisk administrationsbidrag. Et retskrav på en mindstesats eller minimumsprocent for de selvejende og de nye privatinstitutioner vil fordyre det administrative arbejde.

./ KL vedlægger for en uddybning heraf sit brev til Socialministeriet af 26. maj 2004 om administrationsbidrag.

Kvalitetssikring gennem godkendelseskriterier, tilføjelse til formålsbestemmelsen og tilsyn

Det er ikke KLs opfattelse, at kommunale godkendelser (qua overholdelse af godkendelseskriterier) og efterfølgende kontrolbaseret tilsyn altid vil være tilstrækkeligt til at sikre kvaliteten.

Kommunerne bliver sat i en situation hvor de på den ene side skal respektere retten til at oprette privatinstitutioner, men på den anden side skal sanktionere overtrædelser af meget brede hensigtserklæringer om samhørighed med det danske samfund, understøttelse af børns demokratiforståelse mv.

KL skal derfor pege på, at kommunerne i realiteten vil have begrænsede muligheder for at undgå, at der opstår integrationsmæssige, sociale og andre problemer knyttet til privatinstitutioner.

Ligeså vel som der kan opstå luksusinstitutioner vil der kunne opstå discountinstitutioner under det nye institutionsbegreb.

Kommunerne har typisk tilbudt private dagtilbud konsulentbaseret tilsyn fx via sparring fra kommunens pædagogiske konsulent, administrativ bistand (fx i forbindelse med personaleudskiftninger) og kollegial sparring gennem deltagelse i ledernetværk osv. Hvis gevinsterne ved et konsulentbaseret tilsynskoncept i en mere konkurrencepræget situation udelukkende tilfalder privatinstitutioner (og kommunerne afholder udgifterne), vil kommunerne formentlig vende sig mod et mere gammeldags kontrol-baseret tilsynskoncept, som alt andet lige er dårligere gearet til kvalitetsudvikling end det konsulentbaserede tilsyn.

Alternativt kan forventes øgede udgifter til tilsyn og kontrol.

Privatinstitutioner efter § 11a vil ikke være omfattet af eksisterende overskomsster for personale i dagtilbud. Den kvalitetssikring, der ligger impli-

cit i overenskomsterne, vil kun hvis den enkelte kommune føjer det ind i sine godkendelseskriterier, blive lagt til grund for privatinstitutioner.

Socialpolitiske overvejelser om rummelighed og udstødning

Mulighederne for at påvirke den negative sociale arv i positiv retning synes ikke at blive fremmet gennem dette lovforslag.

Folkeskolens problemer med rummelighed hænger i et vist omfang sammen med det forhold, at både forældre til ressourcekrævende børn, skolen og de øvrige forældre i en klasse kan have incitament til at udstøde børn fra normalklasserne. Normalbegrebet er stedse blevet mere indsnævret.

Det er KLs opfattelse at de meget løse "forventninger" om samarbejde mellem kommuner og privatinstitutioner, samt det svagt formulerede forbud mod afvisning af at optage børn vil kunne medvirke til at de samme mekanismer nu introduceres på institutionsområdet.

KL skal derfor foreslå, at Folketinget drøfter hvilke forpligtelser privatinstitutioner bør have ift at samarbejde med kommuner om indsatsen ift børn med særlige vanskeligheder.

Desuden bør Folketinget drøfte hvorledes usaglige afvisninger kan undgås.

Støttepædagoger kan efter KLs opfattelse ikke forpligtes til at arbejde i en privatinstitution, ligesom de ikke kan forpligtes til at arbejde i puljeinstitutioner i dag. Dette skyldes, at puljeinstitutioner (og de kommende privatinstitutioner) ikke er omfattet af kommunernes lønningsnævns kompetence, og dermed af overenskomsterne. Lønmodtageren kan altså ikke forpligtes hertil.

Herudover vil finansieringsstrukturen for så vidt angår støttepædagoger kunne lægge yderligere pres på rummeligheden i dagtilbuddene (selvom det kan være vanskeligt at pege på alternativer til den valgte model). For at opnå ekstra tilskud skal institutionerne ensidigt fokusere på et barns særlige problemfelter, og af hensyn til indtjeningen er der incitament til at overdribe behovet for støtte. Dette kan meget vel ske på bekostning af hvad der er bedst for det enkelte barn og den børnegruppe, som barnet skal indgå i.

Selvom kommunen fortsat visiterer støttepædagogisk bistand, øges det pres, der lægges på kommunerne.

Og tilskyndelserne til større variation i kvaliteten i dagtilbud (A og B institutioner) vil også betyde, at "sorteringsmekanismer" opstår på dagtilbudsområdet.

Øvrige kommentarer

- Af bemærkningerne (s.4) fremgår det, at "kommunerne skal stille samme krav til privatinstitutioner som, som den stiller til egne institutioner". Det bør afklares hvorvidt udtrykket "skal" skal forblive stående, eller om det skal udskiftes med "kan". Som det står nu, tyder det ikke på, at privatinstitutioner kan drives på vilkår der er lempeligere end de krav kommunerne stiller til egne institutioner.
  - Af bemærkningerne (s.4) fremgår det, at privatinstitutionerne "...kan fastsætte regler om optagelse". KL formoder at udtrykket "skal" bør anvendes i stedet for, under henvisning til forvaltningslovens og offentlighedslovens bestemmelser
  - Af bemærkningerne (s.4) omtales forholdet mellem en kommune og en privatinstitution gennem udtrykket "aftale". KL formoder ikke, at der skal indgås aftaler mellem kommuner og privatinstitutioner, når blot disse overholder gældende lov og kommunale godkendelseskriterier.
  - Af bemærkningerne (s.5) fremgår, at der ikke fastsættes regler for tilsyn med privatinstitutionernes økonomi. KL skal pege på, at kommunal indsigt i økonomien kan være en nødvendig forudsætning for at løfte den øvrige tilsynsforpligtelse og at kommunerne derfor skal kunne kræve indsigt i regnskaber mv.
  - Af bemærkningerne (s. 8) fremgår, at kommunerne i sine "betingelser" fx kan stille krav om en driftsgaranti. KL formoder, at der henvises til et godkendelseskriterium.
  - Af bemærkningerne til nr. 5 peges på, at der vil være tre institutionstyper. Disse kan efter KLs opfattelse bedst beskrives som: a) kommunale institutioner b) private institutioner med aftale med kommunen (selvejende og puljeordninger) og c) privatinstitutioner (uden aftale med kommunen)
  - Da lovforslaget i vid udstrækning minder om L207 som blev trukket tilbage i forrige samling, men havde mange relevante bilag, der kan indgå som fortolkningsbidrag, skal KL foreslå, at der i bemærkningerne henvises til bilagene til L207 fra forrige samling.
- ./.
- KL vedlægger med henblik på maksimal gennemlysning af lovforslaget endvidere sine bemærkninger til L207.

Da høringsfristen ikke levner tid til politisk behandling i KL tages forbehold herfor. Nye kommentarer eftersendes i givet fald.

Spørgsmål eller kommentarer til dette høringssvar kan rette til Chefkonsulent Jan Dehn på 33 70 32 31 eller email jde@kl.dk.

Med venlig hilsen

Jan Dehn

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

**Vedr. DLOs ønske om ret til et administrationsbidrag
for selvejende daginstitutioner.**

Af Socialministerens talepapir til samrådet om L207 (bilag 55), fremgår det, at ministeren vil "...*imødekomme DLOs ønske om ret til et administrationsbidrag både til de nye privatinstitutioner og til selvejende institutioner, der ikke ønsker at benytte de nye regler*", samt at hun i øjeblikket ser på hvordan det kan lade sig gøre.

KL skal på det kraftigste advare imod, at ministeren intervenserer i de aftaler, der er indgået mellem kommuner og selvejende institutioner om spørgsmålet.

Når kommuner administrerer nogle selvejende institutioner, skyldes det, at kommunerne historisk har tilbudt de selvejende institutioner at varetage opgaven. De selvejende institutioners bestyrelser har ofte taget imod dette tilbud, og glædet sig over, at de i stedet har kunnet koncentrere sig om børnene.

Aftaler mellem kommuner og selvejende institutioner kan genforhandles eller opsiges af begge parter, og det er ikke KLs opfattelse, at det er et kardinalpunkt for kommuner at få lov til at administrere selvejende institutioner. Der er ikke belæg for at hævde, at selvejende institutioner ikke i dag har ret til at selv administrere. Ønsker selvejende institutioner at overtage administration fra en kommune, må den blot henvende sig til kommunen (som den har en aftale med) herom.

Det undrer naturligvis ikke KL, at DLO (og andre paraplyinstitutioner) ønsker at få en lovfæstet ret til et administrationsbidrag for selvejende institutioner. Organisationerne kan jo tjene penge på at varetage opgaven for de selvejende. Kommunernes interesse er omvendt, at administration varetages så effektivt og billigt som muligt.

Den 24. maj 2004

Jnr 03.04.02 P 10

Sagsid 00043272B

Ref: JDE

jde@kl.dk

DI-3370 3231

Welfekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

TH 3370 3370

Fax 3370 3375

www.kl.dk

1/2

KL kan henvise til, at Højesteret i december 2002 har afgjort en tvist herom mellem Allerød Kommune og Landsorganisationen Danske Daginstitutioner samt Sct. Georgs Fonden. Højesteret tilkendegav bl.a. at Allerød Kommune godt kunne nedsætte administrationsbidraget, og at institutionerne ikke har krav på, at administrations- og revisionsudgifterne fastsættes som en bestemt procentdel af driftsudgifterne.

KL skal endvidere gøre opmærksom på, at Sct. Georgs Fondens betalingsstandsning i efteråret 2003 skabte væsentlige problemer for en lang række kommuner, blandt andet begrundet i at fonden umiddelbart op til betalingsstandsningen administrerede ca. 50 institutioner. Med betalingsstandsningen blev driftstilskuddet til institutionerne for september måned infrosset, et beløb svarende til 10-15 mio. kr. Problemerne er langt fra løst endnu.

Hvis der i den nævnte ret til administration indgår en ministerielt fastsat mindstesats eller minimumsprocent til administration, skal KL pege på, at retskrav for de selvejende institutioner vil fordyre arbejdet betydeligt - og at de nye udgifter går til administration i stedet for at komme børnene til gode. KL vil kræve økonomisk kompensation på kommunernes vegne, men synes i øvrigt ikke, at det er her, der skal bruges flere penge i den kommende tid.

KL savner en begrundelse for ministerens tilsyneladende imødekommelse af paraplyorganisationernes ønske. Vi kan vanskeligt se, at det skulle være en opgave for ministeren at intervenere i indgåede aftaler mellem kommuner og selvejende institutioner. KL skal derfor anmode om et snarligt møde, hvori både ministerens overvejelser og vores synspunkter om administration af selvejende institutioner (og virkningerne af Sct. Georgs Fondens betalingsstandsning) kan blive uddybet.

Med venlig hilsen

Jonatan Schloss

Cc: Folketingets Socialudvalg

Medlemmer m.fl. af Folketingets Socialudvalg
Christiansborg
1240 København K

Vedr. Folketingets behandling af L207 om private leverandører.

Da Socialministeriets høringsfrist ikke har levet tid til en uddybende behandling af L207 – som ellers er omfattende og komplekst i sine konsekvenser – tillader KL sig at skrive direkte til medlemmerne af Socialudvalget med henblik på at problematisere en række af de elementer, der knytter sig til L207.

KL er tilhænger af friere valg mellem offentlige og private tilbud, og støtter således hovedintentionerne i lovforslaget. KL støtter endvidere henvisningen til borgernes valgmuligheder på folkeskole- og privatskoleområdet som et inspirationsområde for dette lovforslag.

Sammenligningen er imidlertid svær at se, og da det er KLs hovedopfattelse, at lovforslaget rummer mange løse ender og vil skabe mange problemer af både pædagogisk, organisatorisk og økonomisk art for kommuner, børn og medarbejdere i de danske dagtilbud, skal KL anmode Socialudvalget og regeringen om at overveje en udsættelse af gennemførelsen af lovforslaget, indtil dette er bedre gennemarbejdet. KL bidrager selvsagt gerne til dette.

./ KL har forgæves søgt dialog med de relevante ministerier i forbindelse med forberedelsen af lovforslaget. KL skal derfor fremhæve følgende hovedproblestillinger, og derudover henviser til vedlagte notat, hvor flere problemstillinger oplister, uden at disse i øvrigt skal anses for udtømmende:

1) Vurderingerne af konsekvenserne for den kommunale økonomi er voldsomt underestimerede, og KL anser lovforslaget for et brud på den gældende økonomiaftale. Lovforslaget er udgiftsdrivende på følgende hovedpunkter: Mulighederne for at tilpasse kapaciteten til det faldende børnetal vanskeliggøres med aftalen. Det konkrete forslag til afregningstakst (især bygningstilskuddet) strider imod hensynene til de økonomiske styringsmulighe-

Den 22. april 2004

Jnr 03.04.02 P10
Sagsld.: 060132776

Ref JDE
jde@kl.dk
Dir 3370 3231

Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3075

www.kl.dk

1/2

der (som belyst i rapporten "Frit valg og kvalitet" udarbejdet i samarbejde mellem ministerierne og de kommunale parter). Og der vil være væsentlige administrative meropgaver forbundet med lovforslaget.

2) Adgangen til at trække et evt. overskud ud af driften bør isoleres til at gælde de kommende privatinstitutioner if. lovforslagets § 11a. Derved undgås et omfattende og kompliceret omstillingsarbejde, som ikke synes tilsigtet. Samtidig vil dette sikre en vis stabilitet og udgøre et mere "rent snit" ift. motiverne for institutionsdrift. De selvejende institutioner med en mere end 100 årig historie for uegennyttig involvering bør fx fortsat drives på non-profit grundlag.

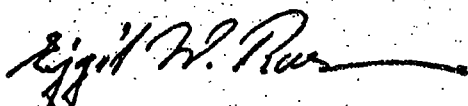
3) Kommunalbestyrelsen bør have adgang til at fastsætte en øvre grænse – på fx 50% af pladserne – som skal drives som private dagtilbud. Derved sikres, at kommunerne fortsat har tilstrækkeligt grundlag for forsvarlig varetægelse af de kommunale opgaver på dagtilbudsområdet. Ingen private vil under normale omstændigheder dermed vil blive afskåret fra at drive institutioner. Og kommunerne vil have bedre muligheder for at tilbyde pladser i kritiske situationer, fx hvis en eller flere private institutioner må lukke/nedlægge pladser.

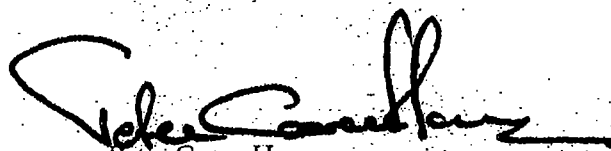
4) Lovforslaget vil have en række negative socialpolitiske konsekvenser knyttet til mindsket rummelighed og nye incitamenter til udstødning af sårbare børn.

5) Kommunerne vil ikke gennem fastsættelsen af godkendelseskriterier og efterfølgende kontrolbaseret tilsyn kunne garantere, at kvaliteten altid er tilfredsstillende. Med muligheden for luksusinstitutioner følger også risikoen for discountinstitutioner.

KL skal med henblik på at fremdrage visse af og præcisere sine synspunkter bede om foretræde for Folketingets Socialudvalg.

Med venlig hilsen

Ejgil W. Rasmussen

Peter Gorm Hansen

Brevet er sendt cc. til Socialministeriet, Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Undervisningsministeriet.

NOTAT

Uddybende bemærkninger til L207

Hermed uddybes de problemstillinger, som KL har anslået i sit brev til Folketingets socialudvalg. Problemstillingerne er ikke nødvendigvis udtømmende beskrevet.

Friere valg som på friskoleområdet?

I bemærkningerne fremhæves, at Socialministeren har ladet sig inspirere af friskoleområdet. Bekendtgørelse nr. 696 af 4. august 2003 af lov om friskoler og private grundskoler m.v. som senest ændret ved lov nr. 1226 af 27. december 2003 er god inspiration til en mulig regulering af området for private dagtilbud.

Loven om friskoler og private skoler – under ét betegnet frie grundskoler – indeholder en meget tæt regulering, herunder af skolernes økonomiske forhold.

Af lovens § 5 fremgår, at frie grundskoler, der modtager tilskud i henhold til loven, skal være selvejende institutioner, hvis vedtægtsbestemmelser om styrelse og økonomiske forhold godkendes af undervisningsministeren. Det fremgår videre af stk. 2, at skolen i sit virke som selvejende uddannelsesinstitution skal være uafhængig, og skolens midler må alene komme skolens skole- og undervisningsvirksomhed til gode.

Af § 18 fremgår, at skolen disponerer frit ved anvendelsen af tilskud under ét, idet formålene med disse forudsættes opfyldt.

Af § 20 a fremgår, at skolens midler skal forvaltes, så de bliver til størst mulig gavn for skolen. I stk. 2 er fastsat regler for, hvorledes likvide midler skal anbringes sikkert/forsvarligt.

Den 20. april 2004

Jnr 09:04.02 P19
Sagsld : 000132776

Ref JDE
jde@kl.dk
Dir 3370 3231

Waldkampsvej 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3075

www.kl.dk

1/13

Af § 24 fremgår detaljerede regler om regnskab og revision. Reglerne heri og i § 5, stk. 6, om personer, der ikke kan være medlem af bestyrelsen, synes at have til formål, at der ikke sker en sammenblanding af skolens interesser og erhvervsøkonomiske interesser forbundet med ejerskab af skolens bygninger.

Ovenstående er blot et lille udpluk af regler, der også kunne være relevante på det foreliggende område om private dagtilbud.

KL er ikke principielt modstander af, at der kan tjenes penge på institutionsdrift. Men lovforslagets henvisning til forholdene på området for frit valg mellem folkeskolen og private skoler synes ikke rigtig relevant, når man ser, med hvilken løst hånd man har skitseret den nye institutionstype, "privatinstitutionen". Og private skoler, der modtager tilskud, synes ikke at have mulighed for at tjene penge. Sammenligningen ligger derfor ikke lige for.

Økonomisk og styringsmæssigt samarbejde med, godkendelse af og tilsyn med privatinstitutioner

Der synes ikke at være mange betragtninger om hvilke krav kommuner kan stille med henblik på at påse, at godkendelseskriterierne overholdes, og at det kommunale ansvar for samtlige børns trivsel og velfærd kan håndhæves.

Det er eksempelvis vanskeligt at vurdere hvorledes en kommune vil kunne håndtere gentagne klager fra borgere om uforsvarlig drift i en privatinstitution, hvis i øvrigt denne holder sig inden for etablerede godkendelseskriterier.

Børn kan ifølge bemærkningerne opsiges når der foreligger "særlige forhold". Der er imidlertid ikke eksempler på sådanne, og derfor ikke mange retningslinier for kommunerne at agere efter.

Tilsynet med hvem der gives fortrinsret er tilsvarende svagt beskrevet.

Er der omstændigheder under hvilke kommuner kan holde økonomiske tilskud tilbage?

Da enhver formue genereres af offentlige midler kunne det efter KLS opfattelse være hensigtsmæssigt, om Folketinget debatterede hvilke overordnede rammer, der eksempelvis kunne gælde for økonomisk og styringsmæssigt tilsyn med privatinstitutioner.

Hvad med kommunens risiko for tab, når det månedlige driftstilskud er betalt forud (som praksis er i dag) og den private leverandør går konkurs?

Hvad sker der, når en kommune ser sig nødsaget til i en konkurssituation at gå ind og overtage driften af en privatinstitution for at sikre, at børnene bliver passet? Kommunen vil da komme til at hæfte for lønmodtagernes krav på løn og feriepenge, der måske igennem længere tid ikke er blevet betalt, jf. virksomhedsoverdragelsesloven. KL kan henvise til at der kan indhentes nyttige erfaringer fra Kalundborg Kommune, da kommunen netop har "hjemtaget" en tidligere udliciteret daginstitution.

Betyder lovforslaget, at privatinstitutionen også i forhold til de ansatte skal følge forvaltningsloven i lighed med, hvad der gælder for en kommunal arbejdsgiver? Skal f.eks. reglerne om partshøring og begrundelse følges ved afskedigelse?

Er det lovgivers intention, at institutioner kan drives af et datterselskab, der sender sit overskud videre til moderselskabet? Kan der skabes overskud i 5 år, der kanaliseres bort, f.eks. til moderselskabet eller til aktionærer, hvorefter det 6. år giver underskud og medfører konkurs, hvor lønmodtagere og kommunen står tilbage med udækkede krav? Eller skal der ske henlæggelser af overskud til imødegåelse af en sådan situation?

Skal kommunen kunne kræve (gennem godkendelsesordningen), at en privatinstitution påtager sig sociale forpligtelser, og således forpligtes til at modtage personer i fleksjobs, kontanthjælpsmodtagere i jobtræning osv.?

Kan en kommune nægte at yde tilskud til en juridisk person, som skylder penge til det offentlige?

Kan en kommune - uvarslet - standse tilskuddet til en privat entreprenør, som groft overtræder (dvs. "misligholder") godkendelseskriterierne? Hvem afgør om der er tale om misligholdelse - evt. grov misligholdelse? Er der rekursmuligheder til kommunalbestyrelse, tilsynsråd og/eller Socialministeriet? Er private institutioner overhovedet omfattet af tilsynsrådets kompetence? ...

KL efterspørger præcisering på en række områder af hvordan økonomisk og styringsmæssigt samarbejde og tilsyn skal foregå.

Øvre grænse for tilskud til privatinstitutioner?

Efter KLs opfattelse vil det være hensigtsmæssigt, om Folketinget vedtager en øvre grænse for hvor mange pladser der skal kunne være i privatinstitutioner. Den kommunale forpligtelse til at tilbyde pladser - og kommunens ekspertise - hænger til en vis grad sammen med stordrift. Der vil derfor

være faldende stordriftsfordele (dvs. stigende udgifter pr. plads) med et stigende antal privatinstitutioner. Derudover kunne kommunernes ekspertise ift. drift af dagtilbud i særlige tilfælde komme under pres fra privatinstitutionsdrift.

KL skal derfor foreslå, at der fastsættes en øvre grænse – evt. i procent – for hvor mange pladser der skal være i private dagtilbud. Dette skal sikre tilstrækkeligt grundlag for forsvarlig varetagelse af de kommunale opgaver på dagtilbudsområdet. Grænsen kunne være 50%, idet ingen private under normale omstændigheder dermed vil blive afskåret fra at drive institutioner.

Adgangen til at trække et evt. overskud ud af driften

Adgangen til at trække et evt. overskud ud af driften synes at komme til at omfatte samtlige private institutionstyper (dvs. også eksisterende selvejende institutioner og eksisterende puljeordninger), jf. lovforslagets §2 nr. 1 og 2.

Konsekvenserne heraf vil potentielt set være meget omfattende, økonomisk, administrativt og strukturelt set.

KL skal foreslå, at retten til at trække et evt. overskud ud af driften alene kommer til at gælde for de nye privatinstitutioner efter §11a, da dette vil sikre en vis stabilitet ift. eksisterende private institutioner, og samtidig udgøre et mere "rent snit" ift. motiverne for institutionsdrift.

Subsidiært bør det afklares, om retten til at trække evt. overskud ud af driften også skal gælde overskud, der måtte være opbygget inden lovens ikrafttræden. KL skal foreslå, at selvejende institutioner og puljeordninger ikke kan blive omfattet af de nye regler før driftsoverenskomstene/puljeaftalerne er opsagt, og den "gamle" institution er afviklet.

Endelig skal KL pege på, at det bestyrelsesansvar, som forældre i private dagtilbud (især i selvejende institutioner) påtager sig, vil blive udvidet, når de fremover virker som bestyrelsesmedlemmer i virksomheder, der har mulighed for at generere overskud. Dette i modsætning til i dag, hvor bestyrelserne har virket for et ideelt formål.

Socialpolitiske overvejelser om rummelighed og udstødning

Mulighederne for at påvirke den negative sociale arv i positiv retning synes ikke at blive fremmet gennem dette lovforslag.

Folkeskolens problemer med rummelighed hænger i et vist omfang sammen med det forhold, at både forældre til ressourcekrævende børn, skolen og de

øvrige forældre i en klasse kan have incitamenter til at udstøde børn fra normalklasserne. Normalbegrebet er stedse blevet mere indsnævret.

Det er KLs opfattelse at de meget løse "forventninger" om samarbejde mellem kommuner og privatinstitutioner, samt det svagt formulerede forbud mod afvisning af at optage børn (bemærkningerne til nr. 4) vil kunne medvirke til at de samme mekanismer nu introduceres på institutionsområdet.

KL skal derfor foreslå, at Folketinget drøfter hvilke forpligtelser privatinstitutioner bør have ift at samarbejde med kommuner om indsatsen ift børn med særlige vanskeligheder.

Desuden bør Folketinget drøfte hvorledes usaglige afvisninger kan undgås.

Støttepædagoger kan efter KLs opfattelse ikke forpligtes til at arbejde i en privatinstitution, ligesom de ikke kan forpligtes til at arbejde i puljeinstitutioner i dag. Dette skyldes, at puljeinstitutioner (og de kommende privatinstitutioner) ikke er omfattet af kommunernes lønningsnævns kompetence, og dermed af overenskomsterne. Lønmodtageren kan altså ikke forpligtes hertil.

Herudover vil finansieringsstrukturen for så vidt angår støttepædagoger kunne lægge yderligere pres på rummeligheden i dagtilbuddene (selvom det kan være vanskeligt at pege på alternativer til den valgte model). For at opnå ekstra tilskud skal institutionerne ensidigt fokusere på et barns særlige problemfelter, og af hensyn til indtjeningen er der incitament til at overdribe behovet for støtte. Dette kan meget vel ske på bekostning af hvad der er bedst for det enkelte barn og den børnegruppe, som barnet skal indgå i.

Selvom kommunen fortsat visiterer støttepædagogisk bistand, øges det pres, der lægges på kommunerne.

Og tilskyndelserne til større variation i kvaliteten i dagtilbud (A og B institutioner) vil også betyde, at "sorteringsmekanismer" opstår på dagtilbudsområdet.

Kommunalt ansvar for kvaliteten også i privatinstitutioner efter §11a

Efter KLs opfattelse bør Folketinget drøfte om der er grænser for hvilke formål privatinstitutioner kan oprettes til at forfølge. Dette har også betydning for hvilke børn, de vil vælge at give fortrin (og kommunernes evt. tilsyn med overholdelsen af optagelsesbestemmelserne). Folketingets debatter på friskoleområdet indikerer et behov for en debat om rammerne for hvilke

formål, der skal kunne arbejdes efter. Gælder det fx alle kulturelle, etniske, religiøse og pædagogiske formål?

Ligeså vel som der kan opstå luksusinstitutioner vil der kunne opstå discountinstitutioner under det nye institutionsbegreb. I forlængelse af Morsø-sagen (se mere på <http://www.kl.dk/300713>) har Socialministeren i samarbejde med KL igangsat undersøgelser og opfølgingsarbejde om tilsyn med puljeordninger og andre dagtilbud. KL havde gerne set, at dette arbejde var færdiggjort, og således kunne indgå i parternes og Folketingets debat om på hvilken måde kvaliteten i dagtilbud skal sikres.

Det er ikke KLs opfattelse, at kommunale godkendelser (qua overholdelse af godkendelseskriterier) og efterfølgende kontrolbaseret tilsyn altid vil være tilstrækkeligt til at sikre kvaliteten.

Kommunerne har typisk tilbudt private dagtilbud konsulentbaseret tilsyn fx via sparring fra kommunens pædagogiske konsulent, administrativ bistand (fx i forbindelse med personaleudskiftninger) og kollegial sparring gennem deltagelse i ledernetværk osv.

Hvis gevinsterne ved et konsulentbaseret tilsynskoncept i en mere konkurrencepræget situation udelukkende tilfalder privatinstitutioner (og kommunerne afholder udgifterne), vil kommunerne formodentlig vende sig mod et mere gammeldags kontrol-baseret tilsynskoncept, som alt andet lige er dårligere gearret til kvalitetsudvikling end det konsulentbaserede tilsyn.

Alternativt kan forventes øgede udgifter til tilsyn og kontrol.

Privatinstitutioner efter § 11a vil ikke være omfattet af eksisterende overenskomster for personale i dagtilbud. Den kvalitetssikring, der ligger implicit i overenskomsterne, vil kun hvis den enkelte kommune føjer det ind i sine godkendelseskriterier, blive lagt til grund for privatinstitutioner.

Dårligere muligheder for samdrift mellem dagtilbud og skole samt offentlig dagtilbudsdækning i tyndt befolkede områder.

I en række kommuner arbejdes der i dag med muligheden for samdrift mellem dagtilbud og skole for at sikre, at lokalområder/landdistrikter, der ellers er for tyndt befolkede til at oppebære selvstændig institutions- og skoledrift, kan fastholde sådanne tilbud. I de tilfælde, hvor institutionerne i dag er selvejende eller puljeordninger, vil kommunens mulighed for indføre samdrift blive helt afhængig af institutionsbestyrelsernes interesse, uanset hvad brugerne i lokalområdet og kommunalbestyrelsen ellers måtte mene.

Derudover er private institutioner ofte beliggende i mindre bysamfund eller landdistrikter. Ved en overgang til privatinstitutioner efter §11a, vil forældre/børn i disse områder de facto blive afskåret fra traditionel privat eller offentlig institutionsdrift.

Opstår der helt nye private leverandører?

Det er KLs opfattelse, at hovedparten af de institutioner, der vil blive oprettet som §11a, vil være omdannede selvejende institutioner og puljeordninger, som også i dag er private. Dette er næppe tilsigtet, jf. Socialministerens udmeldinger.

Puljeordningernes incitament til omdannelse er stort, idet de ikke nødvendigvis modtager driftstilskud på linie med et gennemsnitligt kommunalt driftstilskud, endsize et bygningstilskud. For puljeordningerne blev der oprindelige peget på mulighederne for medfinansiering (fx i form af bygningsdrift) fra virksomheder eller sammenslutninger af borgere. Sådanne medfinansiering må forventes at forsvinde.

I tråd med de selvejende paraplyorganisationers positive høringssvar synes der tillige at være en formodning for, at et vist antal selvejende institutioner – som har været drevet på et nonprofit værdibaseret grundlag i op mod 100 år – vil ophæve driftsaftalerne med henblik på at overgå til privatinstitutioner (større frihedsgrader, fuldt tilskud, tilskud til bygningsdrift, frihed til overskudsgenerering).

Den "risiko" som privatinstitutioner må bære ved ikke at være omfattet af kommunal visitation af børn synes ikke at være voldsom, så længe kommunerne af hensyn til ressourcestyringen er nødt til at undgå overkapacitet (ledige pladser). Alternativet vil være stigende udgifter.

KL kan henvise til "Frit valg og kvalitet"-rapporten fra maj 2003, hvoraf følgende fremgår (s. 91): "I særdeleshed er det vigtigt med en stram kapacitetsstyring af de områder, hvor det samlede antal brugere af den pågældende ydelse kan forventes at falde i fremtiden". Dagtilbudsområdet er netop præget af fald i børnetallet.

Som nævnt er KL ikke modstander af, der kan tages et overskud ud af driften af dagtilbud. Imidlertid bør det drøftes nøje, om den mulighed skal introduceres i en form, hvor det overvejende vil være allerede etablerede private dagtilbud – som ikke hidtil har kunnet tjene penge på driften – der overgår til det nye privatinstitutions-begreb. Sådanne omdannelser vil næppe medføre mere mangfoldighed og højere kvalitet i dagtilbuddene.

Administrative problemstillinger ift privatinstitutioner

KL finder det af administrative årsager vigtigt, at de gennemsnitlige budgetterede nettodrifudsgifter som nævnt i forslaget beregnes med afsæt i de samme udgiftsposter som forældrebetalingen i dag beregnes ud fra. Det er administrativt håndterbart, og fremmer også lige og fair konkurrence.

Lovforslaget er imidlertid ikke administrativt simpelt.

Konkurrenceudsætningen af daginstitutionsdriften forudsætter, at også kommuner agerer på et marked. Der vil være transaktionsomkostninger forbundet hermed (ikke mindst i en overgangsperiode).

Kommunerne skal udarbejde og løbende justere godkendelseskriterier, som ikke foreligger i dag.

Der vil være risiko for endeløse diskussioner om forskelsbehandling, hvis ikke retningslinierne for beregninger af tilskud (både drifts- og bygningsstilskud) bliver simple og letgennemskuelige. Samtidig er det afgørende, at de sikrer lige og fair konkurrence.

Når de økonomiske incitamentter til institutionsdrift ændrer sig, må forudsætningen også være, at både det pædagogiske og i særdeleshed det økonomiske tilsyn må antage en anden og skarpere form end i dag. Profitmotivet må logisk set øge behovet for kontrol.

Adgangen til at alle private institutioner får mulighed for at trække et evt. overskud ud af driften vil formodentlig betyde, at kommunerne må overveje opsigelse af aftalerne med eksisterende puljeordninger og selvejende, med henblik på at realisere eventuel opstået formue inden denne glider over i privat regi. Dette vil være en særdeles omfattende og kompliceret opgave, hvilket erfaringerne i forbindelse med Sct. Georgs Fondens betalingsstandsning i efteråret 2003 eksemplificerer.

Eksisterende driftsoverenskomster mellem selvejende og kommuner forudsætter typisk, at kommunerne dækker samtlige driftsudgifter (efter bevilning). Dette kan i sagens natur ikke fortsætte, hvis også selvejende kan trække profit ud af driften.

Med afsæt i de eksisterende erfaringer (fx fra Sct. Georgs Fondens betalingsstandsning i efteråret 2003, hvor ca. 50 selvejende daginstitutioner/kommuner kom i klemme), vil der opstå en lang række problemer med

afklaring af hvilken formue, der eksisterer, og hvorvidt den er offentligt genereret, i forbindelse med overgang til privatinstitutioner.

Uden loft over forældrebetalingen kan det forudses, at forældrebetalingen bliver mere differentieret end tidligere. Kommunerne skal derfor på mere individuel basis beregne både fripladsernes størrelse og søskenderabat.

Offentligretlige problemstillinger

Der er en lang række offentligretlige problemstillinger, som ikke rigtig belyses i lovforslaget eller dets bemærkninger.

Forvaltningsloven og offentlighedsloven skal ifølge lovforslaget også gælde for privatinstitutioner. Dette må formodentlig gælde ved fx optagelse af børn? Men gælder øvrige ulovbestemte forvaltningsretlige grundsætninger om f.eks. lighed, saglighed og proportionalitet også?

Skal privatinstitutionen ift de ansatte også følge forvaltningslovens bestemmelser om partshøring og begrundelse ved afskedigelse?

Det bør også afklares hvilken retsstilling medarbejderne i eksisterende institutioner har i tilfælde af en omdannelse til privatinstitution efter § 11a. Gælder virksomhedsoverdragelsesloven i givet fald?

Hvilke muligheder bør forældre til børn i privatinstitutioner have for at have indsigt i forhold, der vedrører institutionerne? Skal der fastsættes regler for aflæggelse af regnskab og regler for sammensætning af bestyrelser? Er sådanne krav at betragte som saglige og relevante, hvis de opstilles af kommuner som et led i godkendelserne?

Hvilken retsstilling har borgere der "visiteres til" privatinstitutioner ift den retsstilling som børn og forældre i kommunale og selvejende institutioner har? Er der forskelle, som ikke er beskrevet i lovforslaget men følger heraf?

Afledte problemer for den offentlige (kommunale) økonomi

Som nævnt ovenfor vil der være betydelige administrative opgaver forbundet med gennemførelsen af lovforslaget. Arbejdet båndlægger ressourcer, der eller kunne have kommet børnene til gavn. De økonomiske konsekvenser af lovforslaget både til administration og i øvrigt, er væsentligt underestimerede. Efter KLs opfattelse udgør lovforslaget et brud på den gældende økonomiske aftale om kommunernes økonomi.

I forhold til den igangværende kapacitetstilpasning på børneområdet introduceres det styringsmæssige problem, at lukning af pladser vanskeliggøres med retten til at drive privatinstitutioner uden kommunal godkendelse. Ønsker kommunen at lukke en privat institution opstår den i mange tilfælde som privatinstitution efter §11a. Kommunens incitament til faktisk at lukke institutionen mindskes dermed. Friere valg i lovforslagets form vil altså medføre en vis grad af overskudskapacitet.

Det kan også forventes, at pasningsgarantien og dermed retten til at opkræve forhøjet forældrebetaling vil komme under pres i tilfælde af pludselige lukninger af privatinstitutioner, hvis ikke det præciseres fra hvornår en kommune i givet fald skal kunne stille en plads til rådighed. KL kan pege på, at en 3 måneders frist for at stille nye (kommunale) pladser til rådighed i tilfælde af pludselige lukninger, vil harmonere med de muligheder borgerne typisk har i dag.

Ifølge lovforslaget skal kommunen afregne de private leverandører pr. barn med en takst, der svarer til kommunens gennemsnitlige omkostninger plus et bidrag til bygninger. Taksten indeholder altså også kommunens faste omkostninger. Spørgsmålet om afregning med private leverandører blev indgående behandlet i arbejdsgruppen om Frit valg og Kvalitet, som blev nedsat i forlængelse af kommuneaftalerne for 2003, med repræsentanter for ministerier og de kommunale organisationer. Af arbejdsgruppens rapport (kan hentes på Finansministeriets hjemmeside) fremgår det, at hvis kommunen skal bevare sine økonomiske styringsmuligheder, bør afregningen afspejle den udgiftsreduktion, som kommunen kan gennemføre, når en borger vælger en anden leverandør end kommunen (s. 14 og s. 89).

Da faste omkostninger i sagens natur ikke kan reduceres på kort sigt, vil den valgte model medføre enten øgede udgifter eller lavere service på dagtilbudsområdet.

KL anbefaler, at private leverandører afregnes med en takst, som ikke indeholder kommunens faste omkostninger. Som det også blev påpeget i førnævnte arbejdsgruppes rapport, vil det ikke nødvendigvis forhindre private leverandørers adgang til at levere ydelser, hvis de private leverandører enten har en større effektivitet eller brugeren igennem udfyldende egenbetaling selv dækker meromkostningerne ved det frie valg, ligesom det er tilfældet med privatskoler.

De private leverandører må i øvrigt forventes at have en højere effektivitet, da de ikke har en forsyningsforpligtelse og dermed har bedre muligheder for en optimal kapacitetsplanlægning.

Derudover foreslås en incitamentsstruktur for så vidt angår støttepædagogisk bistand, der virker ressourcedrivende, jf. ovenfor.

Desuden kan lovforslaget læses således, at kommunerne skal betale 100% af støttepædagogudgifterne, i modsætning til i dag, hvor de indgår i beregningen af forældrebetalingen. Det bør understreges, om praksis fortsætter (udgifter til støttepædagoger indgår i forældrebetalingen) eller om de fremover skal være 100% finansieret af kommunen.

Endelig fremgår det af bemærkningerne, at borgere også kan tage tilskuddet til privatinstitutioner med på tværs af kommunegrænser. Tilskuddet beregnes ud fra bopælskommunens serviceniveau, uanset serviceniveauet i udfører kommunen.

Såfremt tilskuddet i udfører kommunen er lavere end i bopælskommunen, bør forældrenes tilskud maksimalt udgøre udfører kommunens tilskud. Det fremgår endnu ikke hvorledes det forholder sig med bygningstilskuddet?

I tilfælde, hvor private grundskoler ønsker at oprette privatinstitutioner ser det ud til, at disse kan modtage bygningstilskud både efter friskolelovgivningen og serviceloven (altså dobbelt tilskud). Dette er næppe intentionen.

Stimulering af anvendelsen af § 26 ordninger

Kommunerne forpligtes efter lovforslaget til at administrere frit valg ordningerne for de forældre, der ønsker det. Konsekvensen er, at det bliver mere uklart hvem der er arbejdsgiver (jf. også problemstillingen på handi-caphjælper-området og den verserende diskussion ift plejefamilier). Juridisk synes det ikke afklaret eller afgrænset på hvilken måde begrebet "administration" tildeler en kommune et ansvar for det, der ellers er en privatretlig aftale mellem to selvstændige parter (forældrene og børnepassereren).

Skal kommuner fx partshøre ved afskedigelser (som forældrene foretager)? Hvis der ikke foreligger et ansættelsesbevis er det så et kommunalt ansvar (og derfor kommunen der skal betale en evt. bøde for manglende ansættelsesbevis)?

Da ren administration af §26 ordninger ikke forudsætter noget lokalkendskab foreslår KL i stedet, at Socialministeriet i givet fald opretter en central enhed til varetagelse af de administrative opgaver. Herved kan der høstes stordriftsfordele, som forældrene får gavn af. Kommunerne bør fortsat forestå godkendelse og tilsyn mv. med ordningerne.

KL skal alternativt foreslå, at bestemmelsen ændres til en kan-bestemmelse, således at kommunerne selv beslutter, om de vil tilbyde forældrene at administrere ordningerne.

KL skal endvidere foreslå, at forslaget om at indføre en minimumsgrænse for det kommunale tilskud til § 26 ordninger på 75% af billigste nettodrifts-udgift, udgår. Ordningen forventes primært blot at fordyre eksisterende pladser i § 26, hvilket næppe er hensigten.

Friere valg af klubtilbud over kommunegrænser

KL støtter, at borgerne får friere valg af klubtilbud over kommunegrænserne. KL skal dog pege på de problemer, der er forbundet med kapacitets- og udgiftsstyring, som følger af at regeringen vil kopiere reglerne fra dagtilbudsområdet. Omfanget af de administrative problemer kommunerne peger på, er omvendt proportionalt med antallet af borgere, der faktisk vælger på tværs. Kopiering af reglerne er derfor ikke uproblematisk.

Det er KLs opfattelse, at der kunne findes mere gunstige og mindre bureaukratiske muligheder for borgerne til at benytte pladser på tværs af kommunegrænserne, hvis klubpladser efter andre regelsæt (sfo-klubber efter Folkeskoleloven og klubpladser efter ungdomsskoleloven) tillige indgik i overvejelserne. Forudsætningen for at borgerne kan vælge på tværs af kommuner efter lovforslaget er, at både opholds- og udfører kommunerne har klubpladser efter serviceloven. Dette er langt fra altid tilfældet, og det friere valg kunne formodentlig øges, hvis forberedelsen heraf havde været grundigere.

Evaluering af lovens virkninger.

Socialministeren har i dagspressen meldt ud, at hun forventer privatinstitutionerne på sigt vil udgøre 7-10% af kapaciteten. Desuden er der oplyst nogle overordnede ambitioner med lovforslaget i bemærkningerne.

I lyset af de relativt store konsekvenser lovforslaget vil få for både børn, ansatte og kommuner, finder KL det hensigtsmæssigt om loven evalueres fx 3 år efter dens ikrafttræden. Lovforslaget savner i dag bemærkninger om evaluering.

Spørgsmål eller kommentarer til brevet og notatet kan rettes til Chefkonsulent Jan Dehn i børne- og kulturkontoret på 33 70 32 31 eller e-mail jde@kl.dk.

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K.
Att. Mette Arnsfelt Andersen

København den 20. oktober 2004

Høringssvar om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud - pengene følger barnet).

Pædagogisk Medhjælper Forbund (PMF) takker for muligheden for at kommentere ovennævnte udkast til lovforslag. Vi har følgende kommentarer til udkastet:

Generelle bemærkninger:

Der er tale om genfremsættelse af et lovforslag, som forbundet tidligere har kommenteret. Vi må desværre konstatere, at kun en meget ringe del af den kritik, vi selv og andre har fremført, afspejles i det nye udkast. Der er tale om marginale ændringer af det lovforslag, som Folketinget behandlede i foråret. Det er derfor fortsat PMF's opfattelse, at den foreslåede lovgivning vil have en række meget uheldige konsekvenser for udviklingen på dagtilbudsområdet.

Vedr. formål med lovforslaget:

Lovforslaget fremsættes angiveligt ud fra et ønske om at styrke forældres "frie valg" af pasning til deres børn. Regeringen ønsker, at forældrene gives bedre muligheder for valg mellem offentlige og private daginstitutioner. Dette ønske må imidlertid alene hente næring i regeringens ideologiske positioner, da det meget langt fra bygger på efterspørgsel i brugergruppen. Tværtimod er der til trods for mange års nedskæringer fortsat en meget høj grad af dokumenteret tilfredshed med det arbejde, daginstitutionerne udfører inden for de eksisterende lovgivningsmæssige rammer.

PMF beklager, at regeringen med lovforslaget forfølger en linje, der forventeligt vil skabe flere kvalitetsniveauer, der kan tilvælges afhængigt af økonomisk formåen. Vi havde foretrukket en indsats, hvor de rammer, der efterspørges af den absolutte majoritet af brugerne, blev styrket. Lovforslaget bryder med en række (ligheds)principper både på daginstitutionsområdet og i den offentlige sektor. Det afgørende problematiske i lovforslaget er efter PMF's opfattelse ikke indførelse af en ny, supplerende institutionsform, men at det lægger op til helt grundlæggende ændringer i styringen og udviklingen af daginstitutionsområdet.

PMF har ingen principielle forbehold mod privat involvering i daginstitutionsdrift. Området har tværtimod gode erfaringer med selvejende institutioner. Vi kan derfor også bakke op om lovforslagets initiativer over for denne institutionsform. Men at gøre det private initiativ til reelt styrende faktor på et meget stort offentligt område forekommer ikke særlig hensigtsmæssigt. Når den private interesse endvidere primært skal stimuleres gennem muligheden for overskuds-

etablering, skabes der unægteligt nye drivkræfter i udviklingen af området. Men det er en udvikling, der er helt uden sammenhæng med en række andre initiativer, regeringen har søsat på børneområdet. PMF finder f.eks., at lovforslaget er i åbenlys modstrid med regeringens ønsker om at forebygge negativ social arv.

Vedr. lovforslagets 2 hovedelementer:

1) Lettere adgang for kvalificerede private leverandører til at oprette og drive daginstitution

Lovforslaget indebærer, at private aktører har krav på at få godkendt en privatinstitution, hvis de lever op til en række kriterier. I bemærkningerne til lovforslaget oplyses, at privatinstitutionerne skal etableres "med respekt for kommunernes udgiftsstyring" og det slås fast, at kommunen i denne (nye) situation fortsat har styringsmuligheder for så vidt angår beregningsgrundlaget for tilskuddet og antallet af tilskud. Det er imidlertid overraskende, at det slet ikke problematiseres, at kommunens styringsmuligheder herudover fjernes. I en situation med stagnerende eller faldende børnetal vil flere privatinstitutioner alt andet lige betyde færre kommunale institutioner. Familie- og forbrugerministeren har udtrykt forventninger om, at privatinstitutionerne vil kunne udgøre op mod 10% af institutionsmassen. Det er altså ganske mange pladser, der i givet fald "sættes i spil". Vedtages lovforslaget, vil kommunen i kraft af sin forsyningsforpligtelse være underliggende sikkerhedsnet for det nødvendige antal pladser, men behovet for kommunale pladser vil styres af det private initiativ i den enkelte kommune og af forældrenes til- og fravalg af private institutioner. Private kan gå konkurs, forældre kan ønske flytning og kommunen må derfor må opretholde en vis overkapacitet for at sikre forsyningsforpligtelsen. Da det ikke fremgår af lovforslaget, at regeringen vil kompensere kommunerne herfor, er det en berettiget frygt, at en sådan "overkapacitet" skal betales gennem yderligere nedskæringer i den kommunale standard. At lovforslaget giver kommunerne mulighed for at kræve leverancesikkerhed eller driftsgaranti af privatinstitutionerne i nogle måneder, afhjælper kun i meget begrænset omfang dette problem. I følge lovforslaget vil kommunerne heller ikke have nogen form for tilsynsmulighed i forhold til udviklingen i privatinstitutionens økonomi, hvad der heller ikke just styrker kommunens muligheder for at forudse øgede kapacitetsbehov. Hvis en del selvejende institutioner endvidere overgår til status som privatinstitutioner, vil også kommunens anvisningsmuligheder reduceres, da kommunen i følge lovforslaget ikke vil kunne disponere over pladser i privatinstitutioner.

Kommunerne vil antagelig også kunne forvente yderligere udgifter, når eksisterende puljeinstitutioner søger godkendelse som privatinstitutioner. Lovforslagets bemærkninger gør det ikke umiddelbart klart, at puljeinstitutioner skulle finde særlig motivering for at fortsætte under § 11, hvis de kan få et betydeligt højere tilskud fra kommunen ved at blive godkendt efter den nye § 11a.

2) Mulighed for at de private leverandører kan trække et evt. overskud ud af driften

PMF støtter det eksisterende krav i lovgivningen om, at det kommunale tilskud skal gå til formålet, d.v.s. til arbejdet med børnene. Forslaget om, at overskud skal kunne trækkes ud af driften vil utvivlsomt gøre daginstitutiondrift mere attraktivt for private aktører. Men i kombination med privatinstitutionernes fritagelse for loft over brugernes egenbetaling lægges samtidig fundamentet for den pris- og kvalitetsdifferentiering, som det åbenbart er magtpåliggende for regeringen at få gennemført.

Der kan næppe genereres meget overskud på et typisk driftsgrundlag i en daginstitution. Skal en privatinstitution derfor være konkurrencedygtig vil den antagelig skulle operere med en markant bedre standard og en endnu mere markant forhøjelse af forældrebetalingen. Vi kan altså se

konturerne af en udvikling, hvor vi får høj-standard-institutioner, der frekventeres af dem, der har råd til det, mens "minimums-standarden" i de kommunale institutioner sættes under (yderligere) pres for at fastholde forsyningssikkerheden bl.a. gennem en nødvendig overkapacitet. PMF vender sig mod en sådan udvikling af daginstitutionsområdet. Vi ønsker ikke amerikanske tilstande, hvor forældrenes økonomiske formåen er bestemmende for kvaliteten af deres børns pasningstilbud.

Vi noterer med tilfredshed, at lovforslaget forudsætter gældende lovgivning, herunder formålsbestemmelse og bestemmelse om læreplaner, overholdt i privatinstitutionerne. Men vi tillader os at udtrykke forbavselse over, at regeringen tilsyneladende anser de standardmæssige rammer for en irrelevant faktor i udmøntningen af disse krav. Formuleringen af minimumskravet til forældreindflydelse i privatinstitutioner finder PMF også tilfredsstillende.

Forslaget om en tilføjelse til formålsparagraffen, hvor dagtilbuddenes forpligtigelse til at "medvirke til og understøtte børns demokratiforståelse, integration i og samhørighed med det danske samfund" indskræpes, er for så vidt udmærket. Det strategiske sigte med formuleringen (flertalsopbakning til lovforslaget!) er imidlertid lettere at få øje på end egentlige overvejelser omkring, hvad forslaget betyder for arbejdet i dagtilbuddene. Vi forventer, at der efterfølgende rettes op herpå i bekendtgørelse og/eller vejledning.

Det Kommunale Kartel har i samarbejde med PMF, BUPL og FOA spurgt daginstitutionsledere, dagplejeledere og forvaltningschefer i 10 kommuner om deres forventninger til indførelse af privatinstitutioner. Deres vurderinger kan kort opsummeres i følgende punkter:

- kommunerne har allerede en høj grad af frihed og fleksibilitet
- institutionslederne mener at have tilstrækkelige frihedsgrader
- privatinstitutioner kan svække samarbejdet og sammenhængen mellem skole, SFO, forvaltning og institution
- profitsøgende institutioner kan tænkes at være mindre interesserede i at deltage i det pædagogiske udviklingsarbejde

Fagfolkene i de 10 kommuner mener, at det eneste nye privatinstitutioner vil tilføre børneområdet er luksusbørnehaver. PMF er meget enig i denne vurdering, og vi finder, at der skal betales en meget høj pris for opnåelsen af dette (ikke entydigt sympatiske) mål. Lovforslagets konsekvenser bagatelliseres i bemærkningerne til lovforslaget. Men lovgivningen kan få drastisk betydning for styring og udvikling af hele børneområdet og bør derfor baseres på flere erfaringer. Sådanne erfaringer kunne bl.a. indhentes ved, at lovforslaget i første omgang gennemføres som forsøgsordning, således som det også er sket med en række andre nye tiltag på området.

Endvidere kunne det være formålstjenligt at kikke på erfaringerne i vores naboland, Norge, hvor private institutioner i en årrække har haft mulighed for at trække overskud ud af driften. Erfaringerne herfra giver imidlertid ikke umiddelbart gode grunde til tilsvarende initiativer i Danmark, da nordmændene har oplevet et uheldigt sammenfald af takststigninger og kvalitetsfald. For at imødegå disse problemer har Norge indført maksimal forældrebetaling, mens den danske regerings forslag om privatinstitutioner altså betyder, at loftet på forældrebetalingen fjernes.

Med venlig hilsen

Finn Danielsen
Medlem af PMF's forretningsudvalg

Ministeriet for familie og forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Den 20. oktober 2004

Socialfaglig afdeling
MEG

Sag: 2003-SLCSFA-00058
Dokument: 65201

Side 1 af 1

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet)

Socialpædagogernes Landsforbund har den 8. oktober modtaget udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet) til høring.

Socialpædagogernes Landsforbund har det principielle standpunkt, at offentlige midler til opgaver på det sociale område alene bør anvendes til hjælp for de borgere, som tilbuddet er rettet mod, og at offentlig midler ikke bør anvendes til privat formueakkumulation.

Socialpædagogernes Landsforbund kan derfor ikke billige, at der indføres undtagelser til retssikkerhedslovens § 43.

Socialpædagogernes Landsforbund har herudover ikke konkrete bemærkninger til det stillede lovforslag.

Venlig hilsen

Benny Andersen
Forbunds næstformand

Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Høringssvar vedrørende lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (private leverandører af dagtilbud -pengene følger barnet).

Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender har d. 11. oktober bedt om bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag. Hermed følger Frederiksberg Kommunes bemærkninger.

- Frederiksberg Kommune har ingen indholdsmæssige kommentarer vedr. præciseringen af formålsbestemmelsen.
- Som noget nyt i forhold til det tidligere lovforslag indføres der et administrationsbidrag, der svarer til det Frederiksberg Kommune frivilligt yder det privat/selvejende institutioner i dag. Frederiksberg Kommune vurderer, at lovfastsættelsen af administrationsbidraget i fremtiden vil begrænse kommunens råderum mht. fastsættelsen af størrelsen på administrationsbidraget.

Frederiksberg Kommune har ved høring af den tidligere udgave af lovforslaget i april 2004 fremsendt høringssvar. Dette høringssvar af 15. april 2004 vedlægges som bilag.

Venlig hilsen

Ivar Koed

15-10-2004
Sagsbeh: KJ
Journalnr.:

Kulturdirektoratet
Rådhuset
2000 Frederiksberg
www.frederiksberg.dk

Telefon 38 21 00 41
Telefax 38 21 00 19
kulturdirektoratet@
frederiksberg.dk

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

15-04-2004
Sagsbeh: DVH
Journalnr.:

Dokument.Id.:

Vedr. høring om udkast til lovforslag om private leverandører af dagtilbud og frit valg af klubtilbud m.v. over kommunegrænserne

Kulturdirektoratet
Rådhuset
2000 Frederiksberg
www.frederiksberg.dk

Lovforslaget har 14. april 2004 været forelagt Frederiksberg Kommunes Børne- og undervisningsudvalg, hvor følgende kommentarer til lovforslaget blev besluttet:

Telefon 38 21 00 41
Telefax 38 21 00 19
kulturdirektoratet@frederiksberg.dk

1. Lettere adgang for kvalificerede private leverandører til at oprette og drive daginstitution

Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af Børne- og undervisningsudvalget i Frederiksberg Kommune finder det positivt, at der med lovforslaget gives bedre muligheder for flere private leverandører af dagtilbud - dog med nedenstående kommentarer. Socialdemokratiets og SFs medlemmer af udvalget er imod lovforslaget.

- Frederiksberg Kommune forventer, at en del af de nuværende selvejende daginstitutioner, puljeinstitutioner og hovedorganisationer i kommunen vil ønske at blive godkendt som private leverandører af deres eksisterende dagtilbud efter Servicelovens § 9 og § 11 - bl.a. for at opnå mulighed for at kunne disponere frit over et eventuelt overskud på driften af institutionerne. Frederiksberg Kommune tolker lovforslaget således, at kommunen selv kan fastlægge retningslinier for godkendelse af eksisterende leverandører, der ønsker at drive en selvejende institution eller en puljeinstitution.
- Ifølge lovforslaget har en privat leverandør krav på at få godkendt en privatinstitution efter den nye § 11a, hvis den lever op til lovgivningen på området og kommunens godkendelseskriterier. Dette kan afstedkomme problemer for kommunen med at styre den samlede

kapacitet på området. Det foreslås derfor for det første, at kommunen af hensyn til kapacitetsstyringen kan fastsætte et starttidspunkt for den private leverandør indenfor en periode på 2 år. En sådan tidsfrist vil bl.a. give kommunen mulighed for at foretage de nødvendige tilpasninger af den kommunale kapacitet. For det andet foreslås, at kommunerne gives mulighed for at indgå konkrete aftaler med den enkelte private leverandør om optagelse af et nærmere fastsat antal børn med bopæl i institutionens hjemkommune.

- Såfremt et større antal selvejende daginstitutioner vælger at overgå til privatinstitutioner, vil det øge risikoen for, at overholdelsen af kommunens pasningsgaranti vil indebære svingende kapacitetsudnyttelse i de øvrige institutioner og dermed give øgede nettoudgifter for kommunen.
- Tilskuddet til en privat leverandør efter § 11 a består ifølge lovforslaget dels af et driftstilskud, dels af et bygningstilskud. Frederiksberg Kommune antager, at når driftstilskuddet beregnes som kommunens gennemsnitlige budgetterede driftsudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen, foretages beregningen af nettodriftstilskuddet uden udgifter til fast ejendom, der jo i stedet skal dækkes via bygningstilskuddet.
- Frederiksberg Kommune forventer, at en del af de nuværende selvejende institutioner og puljeinstitutioner vil ønske at blive godkendte som private leverandører efter § 11a. Dette vil især gøre sig gældende for institutioner, hvis nettodriftsudgifter og bygningsudgifter pr. plads er mindre end de gennemsnitlige udgifter i kommunen, da institutionerne derved kan få øget deres driftstilskud. Som en konsekvens heraf vil kommunens samlede udgifter til dagtilbudsområdet øges, hvilket kommunen forventer at blive kompenseret for.

2. Forbedringer af reglerne om tilskud til private pasningsordninger efter servicelovens § 26

Frederiksberg Kommunen har ingen kommentarer hertil

3. Indførelse af frit valg af klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge efter serviceloven over kommunegrænserne

I Frederiksberg Kommune er der klubtilbud for alle børn fra 4. klasse til det fyldte 14. år, dog kun for børn bosiddende i kommunen.

Indførelse af frit valg af klubtilbud over kommunegrænserne forventes at medføre et betydeligt pres på ventelisterne til klubpladser i kommunen - bl.a. grundet mangel på klubpladser i omegnskommunerne, men især også fra børn i privatskolerne i Frederiksberg Kommune med bopæl i anden kommune (p.t. omkring 150-200 børn). Det øgede pres kan gøre det nødvendigt at lukke for tilgangen for børn fra andre kommuner pga. kapacitetsproblemer.

Frederiksberg Kommune må derfor kraftigt anbefale, at man i afregningstilskuddet mellem kommunerne indregner et bidrag til kapacitetsudgifter som fx på gymnasieområdet, hvilket vil gøre det muligt på sigt at tilpasse kapaciteten til det faktiske behov for pladser - også til børn fra andre kommuner. I modsat fald vil Frederiksberg Kommune for egen regning skulle bekoste anlæg af klubpladser til 150 - 200 børn fra andre kommuner.

Som på dagtilbudsområdet ønsker Frederiksberg Kommune mulighed for at kunne indgå bilaterale aftaler med andre kommuner.

Som afsluttende bemærkning tages generelt forbehold for de økonomiske konsekvenser som opgjort i bemærkningerne til lovforslaget.

Venlig hilsen

Ivar Koed
Kulturdirektør

Daginstitutionernes Lands-Organisation

Blågårdsgade 17 • 2200 København N.

Tlf. 70275520 • Fax 70275521

www.dlo.dk • dlo@dlo.dk

Ministeriet for familie og forbrugeranliggender
Stormgade 2 – 6
1470 København K

København den 20. oktober 2004

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af LSS (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet) – tidligere fremsat som "L 207" – Deres journal nummer Meaa/210-18

DLO har med tak modtaget ovennævnte udkast til lovforslag til høring.

Vi vil for god ordens skyld henvise til bl.a. vort høringssvar af 7. april 2004, som vi afgav i forhold til det i foråret fremsatte lovforslag, L 207.

Vi har med stor glæde noteret os, at der nu er indsat en bestemmelse om, at kommunalbestyrelserne skal yde et administrationsbidrag til selvejende daginstitutioner, og at det er ministeren, der fastsætter bidragets størrelse. Vi tror at bestemmelsen, rigtigt anvendt, kan være medvirkende til at faldet i antallet af selvejende daginstitutioner bremses - og at de selvejende daginstitutioner, der bliver tilbage, vil udgøre et stærkt supplement til de kommunalt drevne daginstitutioner og til eventuelle nye private daginstitutioner.

Vi har ligeledes noteret os, at det nye forslag er blevet rettet til på væsentlige områder vedrørende private daginstitutioner. Bl.a. i forhold til administrationsbidrag, forældreindflydelse og fjernelse af muligheden for at selvejende daginstitutioner og puljeordninger må lave overskud /profit på driften.

Der er i det nye udkast til lovforslag stadig væsentlige barrierer og vanskeligheder for eventuelle forældregrupper, der vil oprette deres egen børnehave efter de nye bestemmelser. Det drejer sig blandt andet om økonomiske vanskeligheder, idet det ser ud til, at der kan kræves "startsummer" på i størrelsesordenen op til 1 til 1½ million kroner. Hertil kommer at tilskuddet til bygningsudgifter forventeligt vil blive mindre end de faktiske udgifter, samt det forhold, at kommunen ved forhaling eller nægtelse af vedtagelse af evt. nødvendige ændringer af lokalplaner etc. kan blokere for private initiativer. Alt i alt vil disse forhold betyde, at en privatinstitution efter § 11 a, kan blive meget svær at oprette for forældregrupper.

DLO vil endvidere gerne bemærke, at børnenes tarv stadig ikke i tilstrækkeligt omfang er tilgodeset. Børnene kan stadig, mod deres vilje, risikere at skulle ud af deres daginstitution. Enten hvis forældrene ikke kan betale taksten, eller hvis kommunen forlanger barnet udmeldt – mod anvisning af en anden plads, hvor kommunen skønner at man bedre kan tilbyde en efter kommunens opfattelse nødvendig, særlig støtte.

Vi har derimod med glæde bemærket, at lovforslaget fastsætter godkendelseskrav der svarer til de tilsvarende kommunale institutioner.

Endvidere har vi bemærket, at lovforslaget nu forhindrer, at der kan oprettes daginstitutioner udelukkende for specielle befolkningsgrupper.

Vi har valgt at strukturere fortsættelsen af vort hørings svar, som en række konkrete spørgsmål til de foreslåede ændringer i LSS – og bemærkningerne her til.

DLO har følgende spørgsmål til lovforslaget og bemærkningerne til lovforslaget:

Til § 7, stk. 3

0. Kan ministeriet bekræfte, at ejeren af en privat institution kan være en "forening", der i juridisk og økonomisk forstand svarer til en selvejende, bestyrelsesledet institution.

Til § 9 stk. 2 – 3:

1. Vi læser i ændringen til § 11 a, at også privatinstitutioner (ligesom selvejende daginst., jfr. § 9) skal have tillagt et tilsvarende administrationsbidrag. Herefter er det kun daginstitutioner efter § 11, der ikke automatisk for tillagt et administrationsbidrag. Hvorfor har puljeinstitutioner, jfr. § 11 ikke fået tillagt en lovbestemt ret til administrationsbidrag ?

2. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget (side 6 og 7) fremgår det, at ministeriet for familie og forbrugeranliggender har afdækket hvilke tilskud kommunerne giver til bygningsrelaterede udgifter og administrationsbidrag til selvejende institutioner. Det foreslås at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om beregning af administrationshonoraret på grundlag af undersøgelsen. Vi må opfatte det således, at undersøgelsen ikke er færdig, men vi har nogle spørgsmål til undersøgelsen inden den anvendes til fastsættelse af et administrationsbidrag.

- a. Har ministeriet i undersøgelsen sondret, således at det kun er kommuner, der betaler et fuldt administrationshonorar til selvejende institutioner, der indgår i undersøgelsen?
- b. Har ministeriet taget højde for, at der er kommuner, der sætter administrationsprocenten lavt, men giver institutionerne lov til at anvende beløb fra den udmeldte ramme til at supplere op til administrationens kostpris?
- c. Vi ved, at kommuner, når de skal fastsætte deres eget administrationshonorar for deres kloak- eller vandfond, sætter procenten til f.eks. 7 % af omsætningen. Vi ved at boligselskaber får godkendt administrationsprocent, når det drejer sig om ejendomsadministration på 4 %. Vi ved at omkostningerne ved at administrere selvejende daginstitutioner er ca. 2,4 %.

Grunden til at vi fokuserer meget på dette spørgsmål er, at administrationsprocenten, hvis den sættes for lavt, vil have den virkning, at der ikke bliver penge nok til administrationen. En ministeriel fastsat administrationsprocent vil have afsmittende virkning på hele området. Hvis den fastsættes under 2,4 %, vil det medføre flere lukninger og færre selvejende institutioner.

Den sidst kendte uvildige undersøgelse blev foretaget i forbindelse med den såkaldte "Allerød-sag" i højesteret. I denne dom konstaterede den uvildige undersøger i midten af 90-erne, at omkostningerne ved at administrere daginstitutioner beløb sig til ca. 2,70 % af omsætningen.

Kunne ministeriet tænke sig at fastsætte en administrationsprocent ud fra en uvildig undersøgelse i stedet for en undersøgelse, vi ikke kender indholdet af?

- d. Kan DLO få tilsendt undersøgelsen og dens resultater inden den anvendes til fastsættelsen af administrationsprocenten, så vi kan vurdere undersøgelsens validitet, og få indflydelse inden procenten fastsættes?

3. Vi går ud fra, at en kommune ikke vil kunne opsig en driftsoverenskomst med en selvejende daginstitution, der tidligere har været administreret af kommunen, alene med begrundelse i, at institutionen meddeler, at den vil administrere sig selv (med henvisning til den nye bestemmelse i § 9 stk. 2 – 3). Har vi ret i denne antagelse?

4. I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser side 10, nr. 4 står der, at en privatinstitution kan aftale med kommunen, at kommunen varetager administrationen. Er kommunerne opmærksomme på, at administration af en privat institution vil kræve at kommunen foretager regnskabsaflæggelse og status for en privat virksomhed?

Spørgsmål til § 11 a:

5. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget, nederst side 4, står der: *"...Dette vil fremgå af aftalen mellem kommunen og institutionen"*. Sådan som vi forstår § 11 a stk.1, fastsætter kommunen sine kriterier for godkendelse. Hvis institutionen opfylder kriterierne skal den godkendes. Der skal ikke laves aftale med kommunen. Er dette rigtigt forstået ?

6. I de almindelige bemærkninger, side 5 nederst, står der: *"Kommunen skal gennem tilsynet sikre at tilskuddet går til formålet"*. Lidt senere på samme side står der, *"at institutionens ejere kan anvende overskuddet til andre formål end egentlig institutionsdrift"*. Hvis et overskud skal kunne anvendes til andre formål end institutionsdrift, hvordan skal en kommune så kunne sikre at tilskuddet går til formålet?

7. I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser side 10 (til nr. 5) står der *"der vil herefter være tre institutionstyper; kommunale og private (selvejende daginstitutioner og puljeordninger) med aftale med kommunen, private (selvejende daginstitutioner og puljeordninger) uden aftale med kommunen og privatinstitutioner"*. Vi kan ikke forestille os en puljeordning uden en aftale med kommunen, og vi forstår ikke forskellen mellem selvejende daginstitutioner og puljeordninger uden aftale med kommunen og privatinstitutioner, idet institutioner der oprettes efter § 11 a, pr definition må have samme vilkår. At den første type er indrettet således, at den ikke vil trække noget overskud ud af institutionen, ændrer ikke ved billedet, jf. de almindelige bemærkninger til lovforslaget, side 8 m.f. En privat ejer kan også bestemme, at han ikke vil tjene penge på institutionsdriften. Hvad er forskellen?

8. I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, side 10 (til nr. 5), nederst på siden står der, at *"Det er op til den enkelte kommune om den også vil stille krav om leverancesikkerhed og i givet fald hvor stor en garanti, den ønsker. Kommunen kan fx i den forbindelse beregne et gennemsnitlig, månedligt driftsbudget for egne institutioner og dermed det beløb, der svarer til 2 – 3 måneders drift af en institution med en bestemt størrelsesorden."* I § 11 a, stk. 1 står der, at kommunen kan fastsætte et depositum for ansøgning om godkendelse på 30 000 kr. Af bemærkningerne ser det ud som om en kommune ud over de 30 000 kr. kan stille yderligere krav om garantier (for en 40 børns børnehave svarer 3 måneders drift til ca. 1.000.000 kr., der skal stilles som sikkerhed). Hvorfor er det ikke nævnt i § 11 a, at en kommune kan kræve yderligere garantier end de 30 000 i depositum ?

Kan der laves særregler for forældregrupper i et lille samfund, så de ikke bliver forhindrede i at oprette institutioner efter § 11 a, blot på grund af garantiernes størrelse?

9. Det fremgår ikke af bemærkningerne, at kommunen skal yde et etableringstilskud til møbler, legetøj, legeplads og meget mere. Disse udgifter er erfaringsmæssigt ikke små og kan

let beløbe sig til mellem ½ og 1 hel million kroner. Hvis en kommune vælger at kræve en 3 måneders driftsgaranti, vil der kunne blive tale om, at en forældregruppe, der ønsker at oprette en privatinstitution, i værste fald skal kunne stille med op mod 2 millioner kroner. Hvordan stemmer det overens med de almindelige bemærkninger, side 3, hvor der står, at formålet med lovforslaget bl.a. er, at forældre i et landdistrikt skal kunne vælge at oprette en privat institution, hvis kommunen vælger at lukke områdets eneste daginstitution.

10. Jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, side 11 (vedr. nr. 5), kan børnene komme fra forskellige kommuner med forskellige tilskud. Hvis en privatinstitution fastsætter, at opholdet i institutionen koster et beløb der er ens for alle, vil de forældre, der har et mindre tilskud med hjemmefra, skulle betale mere. Omvendt, hvis institutionen i stedet ønsker at egenbetalingen fra forældrene skal være ens, vil nogle børn bidrage mere til institutionens drift end andre.

Hvordan stemmer det med almindelige lighedsgrundsætninger m.v.?

11. Af de almindelige bemærkninger, side 6 nederst, og bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, side 11, fremgår det, at bygningstilskuddet vil blive fastsat på grundlag af den før omtalte undersøgelse, bestemmelsen sikrer, at de kommunale udgifter gennemsnitligt ikke bliver større. Som vi omtalte ved lovforslagets første fremsættelse, er de gennemsnitlige ejendomsudgifter for selvejende daginstitutioner mindre end de faktiske udgifter ved at eje eller leje bygninger. Den forskel der bliver mellem tilskuddets størrelse og de faktiske udgifter skal formentlig lægges oven i forældrebetalingen.

Vil man overveje at ændre bygningstilskuddet, hvis den nævnte undersøgelse medfører et bygningstilskud, der står i skærende kontrast til de påregnelige bygningsudgifter?

12. Af de almindelige bemærkninger, side 8 fremgår det, at en manglende betaling fra forældrenes side vil kunne betragtes som en opsigelse, og barnet vil derefter være opsagt med det varsel, der er aftalt. Barnet vil herefter kunne få plads i en kommunal institution. I forhold til den almindelige jura er det klar tale, men vores og kommunernes erfaringer er, at det normalt ikke er barnets skyld, hvis forældrene har rod i økonomien, eller i en periode mister evnen til at betale; men det er så sandelig barnet der skal undgælde. Denne bestemmelse vil kunne medføre, at det bliver børnene, der bliver tabere på grund af en lov, der ikke ser på barnets tarv. Det er hyppigt de svageste børn, der har forældre, der ikke kan finde ud af økonomien. Har ministeriet overvejet andre løsninger på udebleven forældrebetaling?

13. Vil en privatinstitution kunne opkræve et depositum på f.eks. 3 måneders forældrebetaling ved indmeldelsen?

14. Skal en privat daginstitution efter § 11 a opkræve og betale moms af sine ydelser, og udbetales de kommunale tilskud incl. moms eller eksklusiv moms.?

Vi står naturligvis til rådighed for evt. uddybning af vore bemærkninger, ligesom vi ser frem til at blive inddraget i en forventet kommende justering af Vejledning om dagtilbud.

Med venlig hilsen
Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO)

Morten Kyst
sekretariatschef

Ministeriet for Familie- og
forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

d. 20.10.2004

Høringssvar

Vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

På vegne af Den selvejende institution Munkebakken beliggende i Stenlille kommune ønsker jeg hermed at kommentere lovforslaget ud fra egne erfaringer med forsøget på at etablere en privat drevet daginstitution.

Den selvejende institution Munkebakken etableredes i foråret 2003 som en konsekvens af Stenlille kommunes beslutning om nedlæggelse af en yderst velfungerende kommunal børnehaven. Kommunen ønskede at overføre børnene til en "udvidet SFO ordning" på den nærmeste skole – men en stor del af forældrene ønskede i stedet at videreføre børnehaven som en privat drevet institution.

I samarbejde med Landsforeningen Danske Daginstitutioner (LDD) planlagde bestyrelsen for Den selvejende institution Munkebakken etablering af en ny daginstitution. Det sikre økonomiske grundlag skulle fra start af være Servicelovens §26 (tilskud til privat pasningsordning). Vi vurderede, at vi godt kunne starte institutionen op med denne økonomi, men så selvfølgelig frem til den evt. ændring af lov om social service vedr. private leverandører af dagtilbud, som klart ville give gunstigere vilkår.

Vi fandt en meget velegnet ejendom og med LDD's hjælp fandt vi frem til en investor for projektet. Investoren var parat til at købe og istandsætte ejendommen og derefter udleje den til institutionen. Et realistisk budget blev udarbejdet og børnegrundlaget var i orden. Vi stod altså klar til at gå i gang og startede forhandlinger om købet af ejendommen.

Ejendommen var beliggende lige over kommunegrænsen, dvs. i Sorø kommune. Der havde tidligere været restaurationsvirksomhed på ejendommen, hvorfor vi havde en rimelig forventning om, at der kunne gives landzonetilladelse til drift af daginstitution.

Sorø kommune svarede imidlertid negativt på vores ansøgning om landzonetilladelse. Vi anmodede derfor om, at der i stedet blev udarbejdet en lokalplan, som muliggjorde driften af en daginstitution, men også dette fik vi afslag på.

Kommunen argumenterede bl.a. med at -

"Etablering og brug af friarealer til institutionen vil ændre ejendommens anvendelse, fremtræden og de rekreative kvaliteter ved skovsøen, som er karakteriseret ved muligheden for at opleve den landskabelige idyl. Der er tale om en funktion, som normalt placeres i sammenhæng med en bedre gearret infrastruktur og i en mere udpræget bymæssig relation."

Set fra vort synspunkt, ville generne for omgivelserne ved drift af daginstitution være minimale. Ejendommen har tidligere været anvendt som restaurant – der var gode tilkørselsforhold både foran og bag ejendommen og legearealerne havde vi planlagt i det bagvedliggende skovområde (1,4 hektar), som hørte til ejendommen.

De synsmæssige forandringer ville derfor være meget begrænsede, ligesom støj fra børnenes leg ville opfattes meget dæmpet, når man befandt sig udenfor ejendommens område.

Argumentet med at daginstitutioner normalt placeres "*i sammenhæng med en bedre gearret infrastruktur og i en mere udpræget bymæssig relation*" mener vi er uholdbart. Vi er mange mennesker der bor på landet - så hvad er der i vejen med at lægge en børnehave i landlige omgivelser? Sådanne børnehaver findes der da også et betragteligt antal af rundt omkring i landet. Det er korrekt at Sorø kommune har en plan for deres institutioner som siger, at de skal lægges i byområdet – men nu var det jo ikke lige en kommunal institution vi ville lave....

Vi har indtil videre standset vore bestræbelser på at etablere en privat institution, da vi ikke har tiltro til at såvel Stenlille kommune som Sorø kommune vil stille sig mere positivt til projektet, selvom vi finder en anden velegnet ejendom.

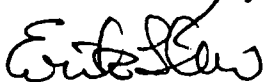
Konklusion:

Vores pointe – og kommentar til det nye lovforslag - er, at det ikke er tilstrækkeligt at stå med en lov i hånden, som giver en privat organisation det økonomiske grundlag for at starte en ny daginstitution. Der vil ofte være kommunalpolitisk modstand mod at private med loven i hånden påberåber sig deres ret til at drive et privat dagtilbud. Kommunens trumfkort er, at de suverænt kan forhindre etableringen ved at ikke at give tilladelse til drift af daginstitution i de bygninger, der ansøges om.

Man kunne måske forestille sig, at der lovgivningsmæssigt stilledes skærpede krav til kommunen, om at den skal fremlægge *meget vægtige* argumenter for ikke at give tilladelse til driften. Det bør f.eks. ikke været et tilstrækkeligt argument, at etableringen af institutionen strider mod kommunens egen planlægning. Man kunne måske også indbygge en udvidet klagemulighed. Som det er i dag, kan kommunen suverænt afslå at give tilladelse, næsten ligegyldigt hvor tyndbenet argumentationen er. Der i dag kun klagemulighed, hvis kommunens afgørelse er direkte ulovlig.

På vegne af Den selvejende institution Munkebakken –

Erik Sten Lundbye

Bilag: Afslag fra Sorø kommune (Svar_lokalplan.doc)

Se i øvrigt vores (påbegyndte) hjemmeside: www.munkebakken.dk.

Sorø Kommune

Økonomiudvalget

Den selvejende institution Munkebakken
v/ Erik Sten Lundbye
Veddevej 38, Rude Eskildstrup
4295 Stenlille

Rådhusvej 8, 4180 Sorø

Tlf. 57 87 03 14

Fax 57 87 03 38

Giro 5 00 76 66

Eksp. Tid:

Man. -Fre 10.00-13.00

Tors. Tillige 14.00-17.00

J.nr. 01.03.04G01

Dato: 13.8.2004

Ansøgning om tilladelse til at etablere daginstitution på ejendommen Anagervej 3 ved Bromme.

Sorø Kommunes Økonomiudvalg har på mødet den 9. august 2004 behandlet Deres ansøgning om etablering af en daginstitution på adressen Anagervej 3.

De søger om tilladelse til at etablere en daginstitution med op til 30 børnehavebørn og 10 småbørn (2-3 år) samt op til 6 ansatte. Institutionen ønskes etableret i eksisterende bygninger. Ejendommen har et grundareal på 14.413 m², hvoraf skovbevokset areal udgør størsteparten. Del af skovarealet bag bygningerne ønskes indhegnet og indrettet til børnenes udfoldelse, underskoven skal her ryddes og skovbevoksningen udtyndes.

Bygningerne indeholder et samlet etageareal på ca. 362 m² (inkl. 88 m² kælder). Ejendommen har senest været benyttet alene som bolig, men der har tidligere været restauration på stedet. Eksisterende 8-10 parkeringspladser ved Anagervej ønskes benyttet udover tilkørsel og parkeringsmulighed ved bygningernes bagside.

Området med Bromme Lillesø og Bromme Skov indeholder væsentlige rekreative og landskabelige kvaliteter. Ejendommen er beliggende i region- og kommuneplanens beskyttelsesområde (højeste beskyttelse), hvor væsentlige ændringer, der ikke umiddelbart underbygger beskyttelsesinteresserne, i reglen vil forudsætte nærmere planlægningsmæssige overvejelser. Bebyggelsen er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens 150 m søbeskyttelseslinje og ejendommen er beliggende tæt på landskabsfredningen omkring Bromme Lillesø.

Det er kommunens opfattelse, at indretning af børneinstitution på ejendommen vil medføre væsentlige forandringer af det bestående miljø, og placeringen findes ikke optimal ud fra en helhedsbetragtning. Der er tale om en funktion, der normalt bør indgå i en mere udpræget bymæssig relation.

Under henvisning til planlovens § 13 om lokalplanlægning, herunder lokalplanpligt ved væsentlige ændringer i det bestående miljø, jf. vejledning om planloven, er det kommunens vurdering, hvorvidt det ansøgte vil forudsætte lokalplanlægning. I henhold til samme bestemmelse er kommunen ikke forpligtiget til at udarbejde lokalplan, hvis der ikke er overensstemmelse mellem de overordnede planlægningsmæssige retningslinjer og den ansøgte anvendelse.

På denne baggrund besluttede Økonomiudvalget at meddele, at det er kommunens vurdering, at det vil kræve lokalplanlægning at indrette daginstitution på ejendommen, samt at kommunen ikke er indstillet på at fremme denne anvendelse gennem lokalplan for området.

Med venlig hilsen

Ivan Hansen
Borgmester

Lene Tørrild
Kommunaldirektør

Vedlagt: Klagevejledning

Ministeriet for Familie – og forbrugeranliggender
Mette Arnsfelt Andersen
Stormgade 2-6
1470 København K

Den 20. oktober 2004
J.nr. 4249.31 [20.01] /LFN

Høring om udkast til lovforslag vedrørende private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet.

DSI stiller spørgsmålstejn ved, om dette lovforslag reelt giver de samme valgmuligheder for forældre til børn med handicap som andre forældre. Det fremgår nemlig bl.a. af lovbemærkningerne, at i tilfælde hvor børn med handicap ønskes optaget i privatinstitutionen, vil optagelse kunne nægtes på grund af, at institutionen ikke er eller kan indrettes til at varetage barnets behov eller, hvor personalet ikke har tilstrækkelig kompetence til at varetage opgaven. Efter optagelse kan særlige forhold derfor medføre, at barnet må flyttes til et bedre egnet dagtilbud og dermed flyttes fra privatinstitutionen.

Det betyder, så vidt DSI kan vurdere, at den enkelte privatinstitution kan nægte optagelse af et barn med handicap, fx fordi institutionen ikke er tilstrækkelig fysisk tilgængelig. Når man samtidig tager i betragtning, at lovforslaget åbner op for, at de private leverandører kan trække et eventuelt overskud ud af driften, kan man være alvorligt i tvivl om viljen til at ofre midler til særlig indretning og/eller særlig uddannelse af personalet. Det vil jo logisk set minimere et eventuelt overskud.

I øvrigt harmonerer det dårligt lovbemærkningerne om, at udgiften til driften af støttepædagog mv. ikke indgår i driftstilskuddet, men at kommunen beslutter og finansierer hele udgiften ved siden af driftstilskuddet. I den forbindelse understreges det samtidig, at det er kommunens forpligtelse at yde særlig støtte til børn med særlige behov, uanset om barnet er optaget i et kommunalt eller privat tilbud. Men hvad hjælper det, når/hvis den private institution uden konsekvenser kan sige nej til at have børn med handicap, fordi de ikke er indstillet på at bringe forholdene i orden.

Såfremt der ikke stilles de samme krav til private leverandører om fx at tilvejebringe den nødvendige tilgængelighed i deres tilbud, den nødvendige uddannelsesmæssige kompeten-

ce m.v., får børn med handicap og deres forældre ikke samme muligheder som børn uden handicap og deres forældre for at kunne benytte de private leverandører.

Venlig hilsen

Stig Langvad
Formand

Socialudvalget
SOU L 85 – svar på spm 17 - 19
Offentlig

17 JAN. 2005

Folketingets Socialudvalg

MODTAGET

17 JAN. 2005

13 35

Centrale indlevering

j.nr. 210-18

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 30. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 17-19 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 17:

"I DLO's høringssvar af 20. oktober 2004 (L 85 - bilag 1) spørges der til en alternativ undersøgelse af administrationsbidragets størrelse i stedet for den undersøgelse, der nævnes i lovforslaget. Kan ministeren bekræfte, at der foreligger en sådan alternativ undersøgelse, og i bekræftende fald hvad er resultatet af undersøgelsen? Hvis undersøgelsen bygger på de nuværende (af kommunerne godkendte) administrationsbidrag, vil ministeren da fastsætte administrationsbidraget ud af undersøgelsens administrationsprocent, således at de nuværende selvejende daginstitutioners mulighed for at opretholde deres administration ikke forringes?"

Svar:

Jeg kan bekræfte, at jeg har modtaget en opgørelse fra De Frie Børnehaver om administrationsbidragets størrelse i 2003 for en række af de selvejende institutioner. Denne opgørelse vil indgå i fastlæggelsen af administrationsbidraget og tilbagefaldsreglen for administrationsbidraget sammen med den undersøgelse, som Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender har fået foretaget af Styrelsen for Social Service om bl.a. kommunernes udgifter til administration.

Spørgsmål 18:

"Kan ministeren bekræfte, at en kommune ikke vil kunne opsig en driftsoverenskomst med en selvejende daginstitution, der tidligere har været administreret af kommunen alene med begrundelse i, at institutionen meddeler, at den vil administrere sig selv (med henvisning til den nye bestemmelse i lovforslagets § 9 stk. 2 og 3)?"

Svar:

Alle selvejende institutioner skal i dag indgå en aftale om driften med kommunen. Denne aftale kan forhandles og opsiges af begge parter med en vis frist og uden nærmere begrundelse.

Driftsaftalen mellem kommunen og den selvejende daginstitution skal sikre klarhed over både de økonomiske og indholdsmæssige/kvalitative rammer for driften af daginstitutionen. Samtidig skal aftalen også indeholde en bestemmelse om opsigelse af aftalen mellem de to parter. Det ændrer lovforslaget om private leverandører ikke på.

Jeg kan ikke forstille mig, at en kommune vil opsig en driftsaftale med en selvejende daginstitution alene fordi den selv ønsker at varetage administrationen. Det vil jo give kommunen et kapacitetsproblem, hvis den i øvrigt har behov for pladserne.

Kommunen har dog fortsat det overordnede ansvar for dagtilbuddene og skal foretage en kapacitetsstyring. I forbindelse med et faldende børnetal kan kommunen vælge at nedlægge institutioner.

De selvejende daginstitutioner står med lovforslaget om private leverandører af dagtilbud i en bedre forhandlingssituation end tidligere, idet de ved en eventuel opsigelse af en driftsaftale kan vælge at etablere sig som privatinstitutioner.

Spørgsmål 19:

”Ministeren bedes kommentere de af DLO stillede spørgsmål nr. 4 – 14, jf. L 85 - bilag 1.”

Svar:

Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO) stiller en række konkrete spørgsmål i sit høringssvar af 20. oktober 2004.

I forhold til spørgsmålet vedrørende kommunernes varetagelse af administrationen af privatinstitutioner, kan det oplyses, at der vil blive taget højde for denne problematik i forbindelse med udarbejdelsen af en bekendtgørelse.

Vedrørende spørgsmålene 5-7 om godkendelse, tilsyn, og institutionstyper er der foretaget ændringer i det fremsatte lovforslag.

For så vidt angår spørgsmålet om depositum og driftsgaranti, kan kommunen i forbindelse med ansøgning om godkendelse kræve et depositum. For at kommunerne kan kræve dette depositum, er det nødvendigt med en lovhjemmel.

For så vidt angår kommunernes mulighed for at stille krav om en driftsgaranti er det op til den enkelte kommune at vurdere, om der er behov for en sådan. En driftsgaranti giver kommunen sikkerhed for ikke at få betydelige ekstra udgifter, hvis en privatinstitution fx går i betalingsstandsning.

En garanti vil give sikkerhed for, at privatinstitutionen vil blive drevet i en vis periode. Fx vil det være muligt i en periode at kunne betale løn til de ansatte i privatinstitutionen og kommunen vil endvidere have tid til at finde eller etablere nye pladser i det kommunale system.

I forhold til spørgsmålet omhandlende etableringstilskud, får private leverandører, med det nuværende lovforslag, allerede tre tilskud: et drifts- og et bygningstilskud samt et administrationsbidrag.

Dette er med til at give private leverandører et godt økonomisk grundlag, hvormed de kan drive en institution. Der vil derfor ikke blive tale om, at privatinstitutionerne derudover skal have et etableringstilskud.

Privatinstitutionerne er private virksomheder, der må vurdere fordele og ulemper ved at oprette sig som privatinstitution og på baggrund af de økonomiske tilskud vurdere om institutionen er bæredygtig.

I forhold til spørgsmålet vedrørende forældrenes egenbetaling i forbindelse med valg af en privatinstitution over kommunegrænser, er det forældrenes frie valg, om de vil tage et bevilliget tilskud med og benytte en privatinstitution, som er beliggende i og godkendt af en anden kommune. Tilskuddet afhænger af den enkelte kommunes serviceniveau. Da privatinstitutioner ikke er omfattet af § 15 i lov om social service fastsætter privatinstitutionen selv egenbetalingen. Det vil således være op til den enkelte institution, hvorvidt egenbetalingen skal være ens for alle forældre eller om forældre med mindre kommunalt tilskud selv skal betale forskellen, som de i øvrigt skal ved benyttelse af det frie valg over kommunegrænser.

I forhold til spørgsmålet vedrørende bygningstilskuddets størrelse kan det oplyses, at størrelsen af bygningstilskuddet fastsættes svarende til det gennemsnitlige vægtede tilskud pr. barn i samme aldersgruppe til bygninger i selvejende institutioner i kommunen. For kommuner uden selvejende institutioner vil der blive fastsat en tilbagefaldsregel, hvor driftstilskuddet forhøjes med en bestemt procentdel.

Tilbagefaldsreglen vil som udgangspunkt blive fastsat ud fra den undersøgelse, som Styrelsen for Social Service har foretaget for Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender om bl.a. kommunernes nuværende udgifter til bygningstilskud til selvejende institutioner.

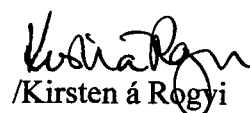
Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, vil Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender i samarbejde med de kommunale parter følge udviklingen i forbindelse med implementeringen af lovforslaget.

I forhold til spørgsmålet om opsigelse i forbindelse med forældrenes manglende betaling, vil forældrenes manglende betalingsevne løses - som i øvrige dagtilbud - ved hjælp af de almindelige regler om søskende- og fripladstilskud. Disse bygger på principperne bag reglerne om søskendetilskud i private pasningsordninger efter servicelovens § 26, som også vil gælde i privatinstitutionerne. I øvrigt henvises der til svar på spørgsmål 3 og 8.

Vedrørende spørgsmålet om depositum i forbindelse med indmelding, kan det oplyses, at privatinstitutionerne godt kan opkræve et depositum i forbindelse med indmeldelse, da de ikke er omfattet af de gældende betalingsregler, og da de selv fastsætter regler for forældrebetalingen.

I forhold til spørgsmålet om moms vil der ved udmøntningen af lovgivningen i en kommende bekendtgørelse blive taget højde for momsproblematikken.

Henriette Kjær

/Kirsten á Røgyi

Socialudvalget
L 85 – svar på spm. 12 - 15

17 JAN. 2005

Folketingets Socialudvalg

MODTAGET

17 JAN. 2005

13 35

j.nr. 210-18

Den Centrale Indlevering

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 30. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 12-15 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 12:

”Vil ministeren arbejde for at sikre, at alle forældre har mulighed for et kommunalt pasningstilbud til deres barn inden for en rimelig kørselsafstand?”

Svar:

Kommunerne er forpligtet til at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i dagtilbud til børn. I den forbindelse må kommunen bl.a. tage den geografiske afstand i betragtning, således at det er muligt at få tildelt et kommunalt dagtilbud inden for en rimelig kørselsafstand.

Spørgsmål 13:

”Vil ministeren sikre, at forældre kan få dækket den fortsatte egenbetaling i en privat institution, ud fra en vurdering af deres barns sociale situation og behov for tryghed og stabilitet, hvis forældre ikke længere selv har råd?”

Svar:

I privatinstitutionerne vil de almindelige regler om søskende- og fripladstilskud, der bygger på principperne bag reglerne om søskendetilskud i private pasningsordninger efter servicelovens § 26 gælde. Det er vigtigt at understrege, at med L 85 indgår forældrene frivilligt en aftale med privatinstitutionen. Hvis forældrene ikke har mulighed for at betale for den ydelse, som privatinstitutionen leverer, vil reglerne om fripladstilskud gælde.

Spørgsmål 14:

”Ministerens bedes kommentere Pia Kristensens udtalelse under 1. behandlingen, om at to pladsanvisere ifølge Det Kommunale Kartels interviewundersøgelse siger, at de kommunale tilbud i dag opfylder langt de fleste borgeres behov.”

Svar:

Pia Kristensens udtalelse vedrørte, hvor mange privatinstitutioner man kan forvente vil blive oprettet.

Som nævnt i svaret på spørgsmål 11 er det svært på forhånd at sige, hvor udbredt privatinstitutionerne bliver. Men jeg mener, at muligheden skal være til stede for at private leverandører kan oprette en privatinstitution som alternativ til de eksisterende dagtilbud. Dette er med til at sikre et større udbud, som forældrene frit kan vælge imellem.

Det er rigtigt, at dagtilbudsområdet allerede i dag er kendetegnet ved høj grad af variation, men jeg vil gerne gøre det endnu mere varieret. Det skal være muligt for fx forældre at etablere en vuggestue eller virksomheder at oprette en børnehave til deres ansatte. Med dette lovforslag er de ikke længere afhængige af en aftale med kommunen. Kommunen skal godkende institutionen, hvis den lever op til godkendelseskriterierne.

Spørgsmål 15:

"Vil ministeren, jævnfør Pia Kristensens bemærkning under 1. behandlingen, redegøre for, om eksempelvis reinvestering i en institution, ansættelse af en ekstra pædagog, eller lejrskoleophold regnes som at tage penge ud af driften, eller om non-profit institutioner også kan anvende midler til disse aktiviteter?"

Svar:

Hvis en privatinstitution kan få et overskud ud af driften af en institution, er det op til institutionens driftsherre at beslutte, hvordan overskuddet skal anvendes.

Det kan anvendes til formål, der har med institutionens drift eller etablering at gøre, eller til andre lovlige formål, der ikke vedrører institutionen. Det er driftsherrens beslutning.

I forhold til institutioner der har en driftsaftale med kommunen, og hvor denne hviler på et godkendt budget, er det op til aftaleparterne i hvilket omfang et eventuelt årligt overskud kan bruges til aktiviteter i forhold til børnene eller yderligere ansættelser. Om et overskud kan anvendes som reinvestering i institutionerne vil afhænge af, hvem der ejer bygninger, grund m.v., samt hvilken aftale der er omkring dette.

Henriette Kjær

/Kirsten á Rogvi

MODTAGET

- 5 JAN. 2005 14/15

Folketingets Socialudvalg

Den Centrale Indlevering

j.nr. 210-18

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 30. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 11 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 11:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 26. november 2004 fra Det Kommunale Kartel om undersøgelse om private leverandører og frit valg på børnepasningsområdet, jf. L 85 bilag 3.”

Svar:

Det Kommunale Kartel har i samarbejde med PMF, BUPL og FOA gennemført en undersøgelse af fagfolkernes erfaringer med frit valg på børnepasningsområdet. I undersøgelsen er der særligt fem punkter, som retter sig mod lovforslaget om private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet.

1. Ingen tro på marked for nye private institutioner

I undersøgelsen fremhæves det, at 8 ud af 10 ledere af pladsanvisninger ikke tror på, at privatinstitutioner vil blive udbredt og at baggrunden for denne vurdering er, at de eksisterende rammer for de kommunale institutioner er så decentraliseret og varieret, at de private ikke vil kunne bidrage med noget nyt inden for de samme økonomiske rammer som de kommunale.

Svar:

Overordnet synes jeg, at man kan sætte spørgsmålstegn ved undersøgelsens repræsentativitet, idet kun medarbejdere i 10 kommuner er blevet interviewet. Det vil sige, at pladsanvisere, leder af dagplejen og institutionsledere i 261 kommuner ikke er blevet interviewet.

Derudover synes jeg, at det er svært at sige på forhånd, hvor udbredt privatinstitutionerne bliver. Og hvis antagelsen fra pladsanviserne holder stik, har jeg endnu sværere ved at forstå, at der er så stor modstand mod dette lovforslag. Samtidig synes jeg nok, at det er udtryk for kommunal vanetænkning, at tingene ikke kan gøres anderledes end ”vi plejer”. Jeg mener, at muligheden skal være til stede for private leverandører at oprette en privatinstitution som alternativ til de eksisterende dagtilbud. Dette er med til at sikre et større udbud, som forældrene frit kan vælge imellem.

Det er rigtigt, at dagtilbudsområdet allerede i dag er kendetegnet ved høj grad af variation, men jeg er sikker på, at det kan blive endnu mere varieret. Det skal være muligt for fx forældre at etablere en vuggestue eller virksomheder at oprette en virksomhedsbørnehave. Hvilket de får mulighed for med dette lovforslag, da de ikke er afhængige af en aftale med kommunen. Kommunen skal godkende dem, hvis de lever op til godkendelseskriterierne.

Med privatinstitutionerne kan der skabes konkurrence på området. Og det synes jeg ikke, der er noget forkert i. Privatinstitutionerne er et alternativ – og må forsøge at tiltrække forældrene. Det tror jeg kan medvirke til at få udviklet dagtilbudsområdet.

2. Ingen opstartere af private institutioner

16 ud af 20 institutionsledere ønsker ikke selv at oprette en privatinstitution. De har tilstrækkelig frihed og vil ikke undvære det tætte samarbejde mellem de eksisterende institutioner.

Svar:

Det fremgår ikke af undersøgelsen, hvilke institutionsledere man har talt med. Men jeg har allerede fået flere henvendelser fra institutioner, som viser interesse for muligheden for at oprette sig som privatinstitution.

Der er heller ikke noget i lovforslaget, der hindrer et samarbejde mellem forskellige institutioner – fx i forhold til erfaringsudveksling.

3. Pasningsgaranti og pressionsmuligheder

I undersøgelsen angives det, at i de kommuner, hvor der er en stor andel af selvejende institutioner, er der fare for, at pasningsgarantien ryger, hvis de selvejende vælger at blive private, fordi kommunen mister sin anvisningsret. Samtidig angives det i undersøgelsen, at det fremsatte lovforslag i højere grad ligestiller privatinstitutioner med selvejende, hvad angår administrationstilskud, så overgangen fra den ene type til den anden lettes. Og at de selvejende institutioner dermed vil få en styrket forhandlingsposition over for kommunerne, da de kan "true" med at blive private institutioner.

Svar:

Jeg synes ikke, at der er noget forkert i at give de selvejende dagsinstitutioner mulighed for at oprette sig som privatinstitutioner, tværtimod. Hvis det er det, de ønsker, skal de have muligheden.

I de tilfælde, hvor de selvejende daginstitutioner vælger at overgå til at være privatinstitutioner, må kommunen tilpasse kapaciteten. Ligesom de skal gøre i dag, hvis der pludselig bliver født færre børn, hvis familier flytter fra kommunen eller hvis forældre vælger at ansætte en privat børnepasser i stedet for at benytte et kommunalt tilbud. Der er derfor ikke tale om nogen grundlæggende ændring af kommunernes styringsmuligheder, og det vil derfor også være muligt for kommunerne at opretholde en pasningsgaranti.

I undersøgelsen anføres det også af pladsanviserne, at kommunerne ikke har problemer med at styre kapaciteten i forbindelse med frit valg over kommunegrænsen. Jeg har derfor tiltro til, at kommunerne også vil kunne varetage opgaven på en tilfredsstillende måde i forhold til privatinstitutionerne.

4. Lüksinstitutioner og institutioner med ekstreme værdisæt

I undersøgelsen angives det, at fem af de adspurgte pladsanvisere forventer, at der vil komme institutioner, der bygger på religiøse værdisæt, dog kun i tætbefolkede områder med tilstrækkeligt befolkningsunderlag. Flertallet af de adspurgte institutionsledere forventer, at der vil komme enkelte "luksusinstitutioner" i de mest velstillede områder.

Svar:

Der er i lovforslaget taget højde for den bekymring, der måtte være i forhold til, at religiøse bevægelser vil oprette og drive privatinstitutioner. Privatinstitutioner skal ligesom andre dagtilbud være omfattet af formålsbestemmelsen og reglerne om pædagogiske læreplaner.

Privatinstitutioner får netop ikke mulighed for at modarbejde integration, idet formålsbestemmelsen er udbygget med en bestemmelse om, at integration, samhörighed og demokrati skal være elementer i dagtilbud i Danmark.

Alle børn skal, uanset dagtilbudstype, integreres i det danske samfund og de skal få et kendskab til grundlæggende danske værdier og rettigheder. Det er desuden et krav, at der skal tales dansk i alle dagtilbud med mindre kommunen skønner, at det ikke medfører integrationsmæssige problemer, at hovedsproget ikke er dansk.

Kommunen skal desuden løbende føre tilsyn med, at institutionen overholder de centralt fastsatte regler, herunder pædagogiske læreplaner og sprogstimulering efter folkeskoleloven.

Med hensyn til luksusinstitutioner synes de fleste forældre allerede i dag, at de betaler rigelig for at få deres barn passet. Det kan dog godt være, at nogle forældre prioriterer til fordel for en bedre normering eller bedre fysiske rammer for sit barn. Jeg synes, at alle forældre skal have mulighed for dette valg eller fravalg. Desuden gælder regler om søskende- og fripladstilbud også i privatinstitutionerne.

5. Ingen tro på at private deltager ligeså aktivt i pædagogisk samarbejde

En ud af ti ledere af pladsanvisning og daginstitutioner forventer, at private institutioner vil være lige så gode til samarbejdet mellem skole, SFO, forvaltning og institution omkring det enkelte barn og det pædagogiske udviklingsarbejde som en kommunal institution. De fleste tror, at samarbejdet vil lide skade.

Svar:

Kommunerne bliver nødt til at se sig selv lidt mere som myndighed og lidt mindre som driftsherre. Samarbejde kræver – som ordet antyder – en indsats fra flere parter. Både privatinstitutionerne, kommunale tilbud og kommuners forvaltning må være indstillet på at samarbejde om indsatsen i forhold til børnene. Det er af hensyn til dem, et samarbejde er vigtigt.

Privatinstitutioner, som lever op til godkendelseskravene, kan være lige så gode som andre til at indgå i et samspil med det omkringliggende samfund, her-

under skole, SFO mv. Kommunerne skal jo endvidere i deres godkendelse af privatinstitutionerne stille de samme krav til privatinstitutionerne, som de stiller til egne institutioner.

Jeg kan slet ikke forstå den holdning om, at privatinstitutioner totalt vil ødelægge det danske dagtilbudsområde, samarbejdet m.v. Som det fremgår, har jeg en noget mere positiv tilgang til det og tiltro til, at privatinstitutionerne vil gøre rigtig meget for at være et attraktivt alternativ til det etablerede system. Ligesom jeg har tiltro til, at forældre vil have mindst lige så mange krav og forventninger til de private tilbud som til de offentlige.

Henriette Kjær

Kirsten á Rogvi

Socialudvalget
SOU alm. del – svar på spm. 6 - 10
Offentlig

Folketingets Socialudvalg

MODTAGET
- 5 JAN. 2005

14¹⁵

Den Centrale Indlevering

j.nr. 210-18

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 29. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 6-10 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 6:

”Ministeren bedes kommentere, at en undersøgelse fra Det Norske Barne- og Familiedepartement, ifølge høringssvaret fra BUPL, har vist, at man i Norge betaler mere for den samme »vare«, børnepasning, i de private børnehaver end i de offentlige, idet de private børnehaver gennemsnitligt er 500 kr. dyrere end det offentlige tilbud, samtidig med at der er færre timer afsat pr. barn i de private institutioner?”

Svar:

Undersøgelsen, der her henvises til, er baseret på data, som er indsamlet i september 2002.

Dette er af væsentlig betydning, idet kommunerne i Norge på dette tidspunkt ikke havde en forsyningsforpligtelse. Kommunerne har først efter 4. juli 2003 haft en lovfæstet pligt til at tilbyde børnehavepladser nok, og man har med Børnehaveforliget sat et mål om, at fuld behovsdækning på 80 pct. for børn i alderen 1-5 år skal være nået i løbet af 2005. Det må således forventes, at der i dag også er forældre i Norge, som ikke har mulighed for at få et kommunalt pasningstilbud, og som således kan blive tvunget til at betale en højere takst.

I Danmark har kommunerne siden bistandslovens ikrafttræden haft en forpligtelse til at sørge for det nødvendige antal pladser i dagtilbud til børn. Pr. 1. januar 2005 er der pasningsgaranti i 255 kommuner, og senest den 1. juli 2005 skal der være pasningsgaranti i alle kommuner.

Dækningsgraden samlet set for de 1-5 årige i dagtilbud, ekskl. indskrevne i særlige dagtilbud, var i marts 2003 på 87,8 pct. Situationen i Norge er derfor anderledes end i Danmark, da målet som tidligere nævnt er fuld behovsdækning på 80 pct. for børn i alderen 1-5 i løbet af 2005.

Med lovforslaget om private leverandører af dagtilbud vil forældrene ikke blive tvunget til at sende deres barn i en privatinstitution, idet de altid vil kunne få tilbudt en plads i den kommunale forsyning. Et væsentligt element ved dette

lovforslag er netop, at forældrene kan vælge netop dét dagtilbud, som passer bedst til deres behov. Forældrene skal således også have mulighed for, ved et oplyst valg, at vælge et privat tilbud, hvor forældrebetalingen er højere, hvis det er det de ønsker. Det kan fx være, at privatinstitutionen tilbyder længere åbningstider eller en bedre legeplads.

Derudover skal det bemærkes, at kommunerne i fastsættelsen af godkendelseskriterierne for privatinstitutionerne skal stille de samme krav til privatinstitutionerne, som de stiller til kommunens egne institutioner. Disse krav kan fx vedrøre normering og krav til uddannelsesmæssig baggrund for personalet.

Opstilles der fx krav om en bestemt normering i kommunens dagtilbud, skal kravet opfyldes af såvel de kommunale institutioner som privatinstitutionerne. Forældre vil således ikke komme til at betale mere for et pasningstilbud i en privatinstitution, hvor der samtidig er afsat færre timer pr. barn.

Godkendelseskriterierne er således med til at sikre kvaliteten i privatinstitutionerne, samtidig med at forældrene får mulighed for at vælge mellem dagtilbud af samme standard. Hvis privatinstitutionen efter godkendelsen ikke lever op til de kriterier, den blev godkendt på baggrund af, kan kommunen fratage institutionen tilskuddet.

Spørgsmål nr. 7:

"Ministeren bedes kommentere at kommunerne, ifølge FOAs hørings svar, allerede leverer en høj grad af frihed og fleksibilitet indenfor de nuværende rammer, i form af flere forskelligartede pasningsmuligheder?"

Svar: Jeg er helt enig i, at lovgivningen allerede i dag giver kommunerne mulighed for at levere en høj grad af frihed og fleksibilitet, når vi taler om børnepasning. Men jeg mener stadigvæk, at lovforslaget om private leverandører er med til at udbygge denne fleksibilitet og forbedre forældrenes valgmuligheder endnu mere.

Kommunernes ret og pligt til at organisere dagtilbudsområdet kan i dag virke som en barriere i forhold til, at private leverandører kan medvirke til at udvikle området. Flexibiliteten er i dag afhængig af kommunernes villighed til at udnytte den. Med lovforslaget er det ikke længere alene op til kommunen om der skal andre aktører på banen. Private leverandører får langt bedre mulighed for at etablere en daginstitution, og jeg synes ikke, at der er noget i vejen med, at der skabes konkurrence på dagtilbudsområdet.

Muligheden for at oprette en privatinstitution kan give forældre, der fx bor i et landdistrikt, mulighed for at bevare deres vuggestue, selvom kommunen ønsker at lukke institutionen. Lovforslaget bygger således på et taxameterprincip, hvor pengene følger barnet. Hvis forældre ønsker en plads i en privatinstitution, skal kommunen sørge for tilsvarende at kapacitetsstyre i den offentlige forsyning.

Jeg mener derfor, at dette lovforslag forbedrer friheden og fleksibiliteten betydeligt. Privatinstitutioner vil måske kunne tilbyde særlige åbningstider eller andet, som kan være med til at lette hverdagen for børnefamilierne.

Spørgsmål nr. 8:

"Hvilken betydning mener ministeren, at det vil have for det enkelte barns udvikling og sociale liv at blive opsagt i en børnehave og flyttet til en »billigere«, på grund af ændringer i forældrenes økonomi?"

Svar: Det kan være svært for et barn at skulle starte i en ny børnehave. Jeg tror dog, at der vil være tale om meget få tilfælde, hvor et barn vil blive opsagt fra en privatinstitution på grund af manglende betaling fra forældrene.

Når forældrene vælger, at deres barn skal i en privatinstitution, må man antage, at de vil gøre meget for at barnet kan blive gående der, med mindre de ikke er tilfredse med tilbuddet.

Forældrenes manglende betalingsevne løses - som i øvrige dagtilbud - ved hjælp af de almindelige regler om søskende- og fripladstilskud. Disse bygger på principperne bag reglerne om søskendetilskud i private pasningsordninger efter servicelovens § 26, som også vil gælde i privatinstitutionerne.

Som jeg også var inde på i spørgsmål 3, er det uholdbart, hvis privatinstitutionerne skal blive ved med at levere en ydelse uden at få nogen indtægt.

Spørgsmål nr. 9:

"Såfremt ministeren mener, at det vil have en betydning for barnets udvikling og sociale liv at måtte skifte børnehave af økonomiske årsager, hvordan skal pædagogiske læreplaner så kunne afhjælpe denne sociale slagside?"

Svar: Der er jo allerede mange børn, der inden skolestart skifter dagtilbud. De starter måske i en dagpleje, så får de en vuggestueplads og dernæst en plads i en børnehave. Samtidig er jeg, som jeg også nævnte i spørgsmål 8, af den overbevisning, at det vil være meget få børn, hvor det eventuelt vil komme på tale, at børnene må skifte børnehave af økonomiske årsager. Derfor tror jeg heller ikke, at der med lovforslaget vil blive skabt en social slagside.

De pædagogiske læreplaner er et redskab, der både i privatinstitutionerne og i de øvrige dagtilbud skal være med til at sikre, at der bliver sat fokus på det enkelte barn og alle dets potentialer og kompetencer. Læreplanerne skal være med til at ruste det enkelte barn til at begå sig videre i livet. Når et barn starter et nyt sted, er der derfor tale om en vigtig pædagogisk opgave i forhold til at tage hensyn til dette barns behov.

Spørgsmål nr. 10:

"Kan pædagogiske læreplaner, ifølge ministeren, ophæve den sociale opdeling af børn, der er resultatet af, at dyre børnehaver kun er en mulighed for børn af velhavende forældre, hvorefter billigere børnehaver vil stå tilbage med de mindre bemidlede forældres børn?"

Svar:

At resultatet af dette lovforslag vil være luksusbørnehaver for de velhavende forældres børn og discountbørnehaver for de mindre bemidlede forældres børn, er efter min mening et skræmmebillede, som ikke er i takt med virkeligheden.

Det er en urealistisk antagelse, at forslaget vil medføre børnehaver og vuggestuer til himmelstormende priser og at velbærgede forældre i stor stil vil fravælge det kommunale system. De fleste forældre synes allerede i dag, at de betaler rigeligt og tilfredsheden med dagtilbuddene er generelt høj. Jeg er derimod af den overbevisning, at lovforslaget vil resultere i en række forskellige institutioner, der indenfor nogenlunde samme priskategori kan tilbyde forskellige ydelser rettet mod forskellige behov.

Jeg er sikker på, at langt de fleste forældre ganske nøje vil overveje, om de er villige til at betale mere, end de allerede gør i dag. For når alt kommer til alt, vil der altid være en plads i et offentligt dagtilbud, der lever op til alle de centrale og kommunale krav, der stilles.

Det kan dog godt være, at nogle forældre, der ønsker en bedre normering eller bedre fysiske rammer for deres barn, vælger at bruge flere penge på det. Jeg synes, at alle forældre skal have mulighed for dette valg eller fravalg. Desuden gælder regler om søskende- og fripladstilbud som tidligere nævnt også i privatinstitutionerne.

Jeg må derfor afvise antagelsen om, at resultatet af lovforslaget bliver en social opdeling af børn i to lejre.

Dertil skal også siges, at de pædagogiske læreplaner, uanset om der er tale om privatinstitutioner, selvejende institutioner eller kommunale børnehaver, er et redskab, der skal bruges til en mere målrettet og bevidst indsats i forhold til udvikling af børns kompetencer og især i forhold til børn, der fx ikke stimuleres og får den nødvendige opbakning hjemmefra.

Henriette Kjær

/Mette Arnsfelt Andersen

Socialudvalget
SOU L 85 – svar på spm. 5
Offentlig

Folketingets Socialudvalg

9. december 2004
j.nr. 210-18

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 23. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 5 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 5: ”Ministeren bedes yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der sikrer, at der ikke kan trækkes penge ud af de private daginstitutioner, som lovforslaget omhandler.”

Svar: Et ændringsforslag vil kunne se ud på følgende måde:

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. Lovbekendtgørelse nr. 72 af 6. februar 2004, som ændret ved lov nr. 191 af 24. marts 2004, foretages følgende ændring:

1. I § 43, stk. 2. indsættes som 2. pkt.:

» Dette gælder også for privatinstitutioner, jf. § 11 a i lov om social service.«

Forslaget indebærer, at der ikke kan trækkes et eventuelt overskud ud af privatinstitutionerne.

Regeringen kan ikke støtte ændringsforslaget.

Henriette Kjær

Astrid Ravnsbæk

Socialudvalget
SOU L 85 – svar på spm. 4
Offentlig

Folketingets Socialudvalg

9. december 2004
j.nr. 210-18

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 26. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 4 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 4: ”Ministeren bedes oplyse, om en kommune stadig har pligt til at yde tilskud efter § 11 a, indtil forældrene vælger at lade deres børn komme i børnehaveklasse eller skole?”

Spørgsmålet skal ses i relation til §11 a, stk. 5, hvor der står, at kommunen yder tilskud indtil det tidspunkt, hvor børn almindeligvis optages i børnehaveklasse. Det fremgår endvidere, at kommunen kan yde tilskud efter dette tidspunkt. Med den nuværende lov er det sådan, at alle dagtilbud for førskolebørn rummer mulighed for, at børnene kan forblive i dagtilbuddet indtil den undervisningspligtige alder og at beslutningen om, hvorvidt et 6 årigt barn skal gå i børnehave eller børnehaveklasse, er forældrenes.”

Svar:

En kommune har pligt til at yde tilskud efter § 11 a, fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn fra kommunen om et tilskud til brug for dagtilbud, og barnet er optaget i privatinstitutionen, og indtil det tidspunkt, hvor barnet almindeligvis optages i børnehaveklasse. Kommunalbestyrelsen kan derudover beslutte at yde et tilskud til børn i skolealderen.

Aldersafgrænsningen er den samme som benyttes i servicelovens §§ 26 og 26 a om tilskud til privat pasning og tilskud til at passe egne børn.

Efter folkeskoleloven optages et barn typisk i børnehaveklasse i det kalenderår, hvor de fylder 6 år. Hvis barnet er fyldt 6 år inden start i børnehaveklasse i august, kan tilskuddet gives indtil starten i børnehaveklassen. Hvis forældrene vælger, at barnet først skal starte i børnehaveklasse et år senere, kan kommunen give tilskud hertil, hvis man i øvrigt har besluttet at yde tilskud til børn i skolealderen.

Henriette Kjær

Kirsten á Rogvi

Socialudvalget
SOU L 85 – svar på spm. 3
Offentlig

Folketingets Socialudvalg

9. december 2004
j.nr. 210-18

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 24. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 3 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 3: ”Kan ministeren bekræfte, at en privat institution kan smide et barn ud af institutionen, såfremt barnets forældre ikke er i stand til at betale for opholdet og i bekræftende fald, hvad agter ministeren at gøre for at undgå, at sådanne situationer opstår?”

Svar:

Normalt betragtes en institutionsplads som tildeling af en serviceydelse, som ikke kan opsiges. Efter L 85 vil det imidlertid være muligt for forældrene at indgå en aftale med en privatinstitution om pasning af barnet. Det er forældrenes frie valg, jf. også at privatinstitutioner ikke er omfattet af kommunens forsyningsforpligtelse.

Et formål med lovforslaget er blandt andet at give forældrene flere valgmuligheder, når de skal have passet deres børn. Samtidig er et formål også, at give private leverandører mulighed for at etablere sig som daginstitution og eventuelt tjene penge på det. For at privatinstitutionen skal kunne køre rundt, er det således nødvendigt, at forældrene betaler for den ydelse, de har valgt.

Ønsker eller kan forældrene ikke betale for ydelsen, må det betragtes som opsigelse af aftalen om pasning fra forældrenes side. Privatinstitutionens eneste mulighed for at inddrive den manglende betaling vil være gennem domstolene. Det vil således være uholdbart, hvis privatinstitutionen skal blive ved med at levere ydelsen uden at få nogen indtægt.

Forældrenes manglende betalingsevne vil i første omgang blive taget i betragtning gennem muligheden for friplads- og søskendetilskud. I privatinstitutionerne vil de almindelige regler om søskende- og fripladstilskud, der bygger på principperne bag reglerne om søskendetilskud i private pasningsordninger efter servicelovens § 26 gælde.

Hvis det ikke er muligt at finde en løsning, vil barnet altid være berettiget til en plads i den kommunale forsyning. Det er selvfølgelig en u hensigtsmæssig overgangssituation, som barnets forældre vælger at bringe deres barn i, og jeg tror da heller ikke det vil ske ofte.

Henriette Kjær

Astrid Ravnsbæk

Socialudvalget
SOU L 85 - svar på spm. 1 og 2
Offentlig

Folketingets Socialudvalg
MODTAGET

11 JAN. 2005

16¹⁵

6. december 2004
j.nr. 210-18

Centrale Indlevering

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 23. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 1 og 2 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 1: "Ministeren bedes uddybe, hvad ministeren forstår ved begrebet rummelighed."

Svar:

Alle daginstitutioner i Danmark skal som udgangspunkt kunne rumme børn, der er forskellige og har forskellige behov.

Med begrebet rummelighed menes der i lovforslaget, at privatinstitutionerne, lige som andre daginstitutioner, skal kunne varetage og tilgodese de behov, som hvert enkelt barn i institutionen måtte have, samtidig med at privatinstitutionerne ikke kan fastsætte optagelsesregler eller udvikle en praksis, der formelt eller reelt udelukker visse grupper fra optagelse i en privatinstitution.

Privatinstitutioner kan ikke afvise at optage et barn, med mindre der ikke er plads i institutionen. Det er således ikke muligt for en privatinstitution at afvise eller opsige et barn med den begrundelse, at barnet eller barnets forældre fx er besværlige.

Kommunen skal i forhold til godkendelse af en privatinstitution stille de samme krav til denne som til de øvrige institutioner i kommunen, og dermed sikre sig, at privatinstitutioner gennem sine optagelsesregler ikke udelukker nogle børn.

Privatinstitutionerne skal også være med til at løse opgaven, når det drejer sig om børn med særlige behov. Privatinstitutioner vil blive omfattet af underretningsspligten, jf. servicelovens § 35 og skal derfor, hvis de modtager et barn med særlige behov eller handicap, tage kontakt til kommunen med henblik på kommunens vurdering af støtte til barnet.

Kommunen har således stadigvæk en forpligtelse til at yde særlig støtte til børn med særlige behov uanset om barnet er optaget i et kommunalt dagtilbud eller i en privatinstitution. Det er kommunen, der beslutter og finansierer hele støttepædagogudgiften udover det driftstilskud, som privatinstitutionen får.

Spørgsmål nr. 2: "Ministeren bedes fastslå, om en privat institution kan nægte at modtage et barn med handicap."

Svar:

Med lovforslaget indsættes i § 12 stk. 5 en bestemmelse om, at privatinstitutioner ikke kan afvise at optage børn, med mindre der ikke er plads i institutionen.

Privatinstitutioner skal således være tilgængelige for børn med handicap. Der kan dog være tilfælde, hvor institutionen ikke er indrettet eller kan indrettes til at varetage barnets behov eller tilfælde hvor personalet ikke har tilstrækkelig kompetence til at varetage opgaven. I en sådan situation må privatinstitutionen rette henvendelse til kommunen, som herefter i samarbejde med forældrene må finde en institution, der kan varetage barnets behov.

En sådan procedure gælder alle institutioner. Kommunerne skal også i dag tage højde for, hvilke behov et barn med handicap har og tilbyder på den baggrund barnet en plads i en institution, hvor personalet er uddannet til at tage sig af barnet og som eventuelt er særligt indrettet til det aktuelle handicap.

Henriette Kjær

/Kirsten á Rogvi